

Тарифын хөнгөлөлтийн ерөнхий системийг хэрэгжүүлэх тухай Европын Холбооны зөвлөлийн журам

Европын Холбоо нь дэлхийн хөгжиж байгаа орнуудад хөнгөлөлт, өөрөөр хэлбэл импортын тарифын хөнгөлөлтийг дангаараа олгох систем (Хөнгөлөлтийн Ерөнхий систем)-ийг хэрэгжүүлж байна. Европын Холбоо худалдааны бодлогоо 10 жил тутам хянан шинэчилж, хэрэгжүүлэх тодорхой журам, хөнгөлөлтийн схемийг гурван жил тутам гаргадаг.

Европын Холбооноос гадна бусад бүх хөгжингүй орнууд ХЕС-ийг хэрэглэдэг ч Европын Холбооны ХЕС нь хамрах хүрээ болон хөнгөлөлтийн хэмжээгээр илүү бөгөөд тухайлбал 2003 онд хөгжиж байгаа орнуудаас 53 миллиард ам.долларын бүтээгдэхүүн Европын Холбооны зах зээлд тарифын хөнгөлөлттэй нэвтэрсэн байна.

Энэхүү ХЕС-ийн дагуу ихэнх хөгжиж байгаа орнуудад тарифын хөнгөлөлт олгохын зэрэгцээ тодорхой шалгуур хангасан зарим орнууд болон нэн буурай хөгжилтэй орнуудыг гаалийн татвараас бүрэн чөлөөлдөг.

Европын Холбоо 2006-2015 он хүртэл худалдааны хөнгөлөлтийн талаар баримтлах бодлогын чиглэлийг гаргаж, 2006-2008 онд мөрдөх худалдааны Хөнгөлөлтийн Ерөнхий Системийн (ХЕС) журмыг энэ оны 6-р дугаар сарын 27-ны өдрийн 980/2005 тоот тогтоолоор батлан гаргасан.

Манай улс хөгжиж байгаа орны хувьд 1991 оноос ХЕС-т хамрагдаж, импортын тарифын хөнгөлөлт эдэлж байсан ч манай экспортын ихэнх гол нэрийн бараа, бүтээгдэхүүн нь гаалийн татвараас бүрэн чөлөөлөгдөж байгаагүй юм.

Европын Холбоо жижиг, эмзэг эдийн засагтай, далайд гарцгүй хөгжиж байгаа орнуудын худалдаанд учирч байгаа бэрхшээлийг онцлон авч үзэж, хөгжлийн хэрэгцээ шаардлагыг дэмжих чиглэлээр худалдааны бодлого явуулдаг. Энэхүү үзэл баримтлалын хүрээнд ХЕС-ийн шинэ журмаар **"сайн засаглал, тогтвортой хөгжлийн"** болзлыг хангасан эмзэг эдийн засагтай орныг ХЕС-т хамруулж, 7200 гаруй нэр төрлийн бараа, бүтээгдэхүүнийг гаалийн татвараас чөлөөлөх шинэ хөнгөлөлтийг /GSP+/ бий болголоо.

Европын Холбоо нь энэхүү шинэ журмаар хөгжиж байгаа зарим орнуудад **"GSP+"** хөнгөлөлтийг олгохоор шийдвэрлэсний дотор манай улс багтаж байгаа нь манай улсын экспортыг нэмэгдүүлэх, экспортын үйлдвэрлэлийг дэмжихэд онцгой ач холбогдолтой үйл явдал болсон.

ЗӨВЛӨЛИЙН ЖУРАМ (ЕХН) 980/2005
2005 оны 6 дугаар сарын 27

**Тарифын хөнгөлөлтийн ерөнхий системийг
хэрэгжүүлэх тухай**

Европын холбооны зөвлөл, Европын Хамтын нийгэмлэгийг байгуулсан Гэрээ, ялангуяа Гэрээний 133-р зүйл, Комиссын санал, Европын Парламентын санал, Европын Эдийн засаг, нийгмийн хорооны саналыг тус тус харгалзан үзсэний үндсэн дээр,

- (1) Тус Хамтын нийгэмлэг нь 1971 оноос тарифын хөнгөлөлтийн ерөнхий системийн хүрээнд хөгжиж буй орнуудад худалдааны хөнгөлөлтийг олгож эхэлсэн.
- (2) Хамтын нийгэмлэгийн худалдааны нэгдсэн бодлого нь хөгжлийн бодлогын зорилтуудтай харилцан уялдах, ялангуяа хөгжиж буй орнуудад ядуурлыг бууруулах, тогтвортой хөгжил, сайн засаглалыг дэмжихэд чиглэнэ. Энэ нь ДХБ-ын шаардлагууд, нэн ялангуяа 1979 оны ТХЕХ-ийн Чадваржуулах нөхцөлтэй ("Ялгавартай ба илүү таатай нөхцөл, харилцан таатай нөхцөл олгох, хөгжиж буй орнуудын бүрэн оролцоо", 1979 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн L/4903 тоот ТХЕХ-ийн журам) нийцэх ёстой.
- (3) Зөвлөл , Европын Парламент болон Европын эдийн засаг, нийгмийн хороонд Европын Комиссоос 2004 оны 7 дугаар сарын 7-нд хүргүүлсэн "Хөгжиж буй орнууд, олон улсын худалдаа ба тогтвортой хөгжил: 2006-2015 он буюу 10 жилийн хугацаанд хэрэгжих Хамтын нийгэмлэгийн хөнгөлөлтийн ерөнхий систем (ТЕХ)-ийн үүрэг, хэрэглээ" гэсэн мэдээлэл нь 2006 оноос 2015 он хүртэл тарифын ерөнхий хөнгөлөлтийг хэрэгжүүлэх удирдамжийг тодорхойлсон.
- (4) Энэхүү журам нь дээрхи удирдамжийг хэрэгжүүлэх анхны журам юм. Энэ нь 2008 оны 12 дугаар сарын 31 хүртэл хүчинтэй.
- (5) Тарифын хөнгөлөлтийн ерөнхий систем (цаашид систем гэх) нь хөнгөлөлтөнд хамрагдагч бүх орнууд болон нутаг дэвсгэрт хамаарах ерөнхий хөнгөлөлт ба ижил төстэй хөгжиж байгаа орнуудын янз бүрийн хөгжлийн хэрэгцээг харгалзан үзсэн хоёр тусгай хөнгөлөлтөөс тус тус бүрдэнэ.
- (6) Ерөнхий хөнгөлөлтийг Дэлхийн банкнаас гаргадаг өндөр орлоготой орнуудын ангилалд багтаагүй, түүнчлэн экспортын барааны төрөлжилт нь хангалттай бус орнуудад олгоно.
- (7) Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалыг урамшуулах тусгай хөнгөлөлт нь 1986 оны НҮБ-ын Хөгжих эрхийн тухай тунхаглал, 1992 оны Риогийн Байгаль орчин, хөгжлийн тухай тунхаглал, 1998 оны

ОУХБ-ын Ажлын байрны үндсэн зарчим, эрхийн тухай тунхаглал, 2000 оны НҮБ-ын Мянганы Тунхаглал, 2002 оны Йоханнесбургийн Тогтвортой хөгжлийн тунхаглал зэрэг олон улсын конвенцууд болон арга хэрэгслээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн тогтвортой хөгжлийн тухай ойлголтод тулгуурлана. Улмаар хүн ба хөдөлмөрийн эрх, байгаль хамгаалал, сайн засаглалын талаарх олон улсын үндсэн конвенцуудыг батламжлах, үр дүнтэй хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан хүлээх хүндхэн үүрэг, хариуцлагыг нь харгалзан үзвэл, олон улсын худалдааны тогтолцоонд хангалттай оролцдоггүй эмзэг эдийн засагтай орнуудад энэхүү тарифын нэмэлт хөнгөлөлт ихээхэн үр ашигтай юм. Эдгээр хөнгөлөлт нь эдийн засгийн цаашдын өсөлтийг дэмжихэд чиглэсэн бөгөөд чингэснээр тогтвортой хөгжлийн хэрэгцээ, шаардлагад эерэгээр тусна. Энэ зохицуулалтын хүрээнд үнийн дүнд ногдуулах татвар болон биет хэмжээнд ногдуулах татварыг (үнийн дүнд ногдуулах татвартай хослоогүй тохиолдолд) хөнгөлөлт эдлэгч улсуудын хувьд хүчингүй болгоно. Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын хөнгөлөлт нь хар тамхи үйлдвэрлэх, зөөвөрлөхтэй тэмцэх тусгай зохицуулалтын тухай ДХБ-ын шийдвэрийг даган мөрдөх зорилгоор энэхүү журмыг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө хэрэгжинэ.

- (8) Энэхүү журмыг хүчин төгөлдөр болох үед тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай хөнгөлөлтийн шалгуурыг хангасан хөгжиж буй орнууд нь энэ хөнгөлөлтөнд аль болох хурдан хамрагдах ёстой. Иймд тэдгээр орнуудыг хөнгөлөлт эдлэгч улсуудын жагсаалтад урьдчилсан байдлаар оруулна. Комисс тэдгээр орнуудын хүсэлтийг хүлээн авч, 2005 оны 12 дугаар сарын 15-аас өмнө нааштайгаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд хөнгөлөлтийг үргэлжлүүлэн эдэлж болно.
- (9) Комисс нь холбогдох механизмын дагуу олон улсын конвенцуудын хэрэгжилтэд хяналт тавих бөгөөд тарифын нэмэлт хөнгөлөлт ба тогтвортой хөгжлийн хоорондын уялдаа, холбоонд үнэлэлт өгнө.
- (10) Нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай хөнгөлөлтийг НҮБ-аас хүлээн зөвшөөрч, нэн буурай хөгжилтэй гэж ангилсан орнуудад бараа, бүтээгдэхүүнээ татваргүй оруулах эрхийг үргэлжлүүлэн олгоход зориулсан. НҮБ-ын нэн буурай хөгжилтэй орны ангиллаас хасагдсан орны хувьд энэхүү зохицуулалтын хүрээнд үзүүлж байсан тарифын хөнгөлөлт хүчингүй болсны улмаас үүсэж болох хүндрэлийг багасгах зорилгоор шилжилтийн хугацааг тогтооно.
- (11) Хамтын нийгэмлэгийн ижил төстэй бараа, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж буй салбарын нөхцөл, байдлыг харгалзан үзэх зорилгоор бараа, бүтээгдэхүүнийг мэдрэмтгий байдлыг харгалзаж ялгаатай хөнгөлөлт олгох бодлогыг үргэлжлүүлнэ.

- (12) Мэдрэмтгий бус бараа, бүтээгдэхүүний тарифыг тэглэхийн сацуу мэдрэмтгий бараа, бүтээгдэхүүний тарифын ханамжит түвшинг хангахуйц бууруулах бөгөөд чингэхдээ Хамтын нийгэмлэгийн холбогдох үйлдвэрийн салбаруудын нөхцөл байдлыг харгалзан үзнэ.
- (13) Ийм тарифын бууралт нь хөнгөлөлтийн системийн олгож буй бололцоог ашиглах худалдаачдын сонирхлыг хангалттай өдөөхүйц байх ёстой. Гаалийн үнээс хувиар бодох татварын хувьд нэн тааламжтай үндэстний нөхцөлийн тарифыг 3,5 пунктээр бууруулна. Барааны нэгжид мөнгөн илэрхийллээр ногдуулах татварыг 30 хувиар бууруулна. Хамгийн доод түвшний татварын хувийг заасан тохиолдолд энэхүү татварыг ногдуулахгүй.
- (14) Энэхүү хөнгөлөлтийн дүнд импортын мэдэгдлийн үнээс хувиар бодох татвар нь 1 хувь буюу түүнээс бага байх эсвэл барааны нэгжид мөнгөн илэрхийллээр ногдуулах татвар 2 Евро буюу түүнээс бага байх тохиолдолд олох орлого нь татвар хураах зардлаас бага байх магадлалтай тул дээрх татварыг бүхэлд нь хүчингүй болгоно.
- (15) Хамтын нийгэмлэгийн худалдааны бодлогын уялдаа холбоог хангах үүднээс хөнгөлөлтөд хамрагдаж буй орны хувьд хэрэв чөлөөт худалдааны хэлэлцээр нь энэхүү хөнгөлөлтийн системийн хөнгөлөлтийг наад зах нь бүгдийг нь олгож буй тохиолдолд тухайн орон Хамтын нийгэмлэгийн хөнгөлөлтийн систем ба чөлөөт худалдааны хэлэлцээрт зэрэг хамрагдахгүй.
- (16) Тус хөнгөлөлтөөс хасахад Гаалийн нэгдмэл тарифын хэсгүүдтэй холбогдсон шалгуур, үзүүлэлт дээр үндэслэнэ. Хэрэв дараалсан гурван жилд шалгуурыг хангасан бол импортын статистикийн ихээхэн хэмжээний гажуудлын нөлөөг арилгах замаар хөнгөлөлтөөс хасах үйл ажиллагааг ойлгомжтой, шударга болгохын тулд хөнгөлөлт эдлэгч улсын барааны хэсгийг хөнгөлөлтөөс хасаж болно.
- (17) Хамтын нийгэмлэгийн Гаалийн кодыг батлах тухай Зөвлөлийн 291/92 тоот журмыг хэрэгжүүлэх асуудлыг тусгасан Комиссын 1993 оны 7 дугаар сарын 2-ны 2454/93 тоот журамд заасан бараа, бүтээгдэхүүний гарал үүслийн үзэл баримтлалын тодорхойлолтын дагуу гарал үүслийн дүрэм журам, холбогдох процедур болон хамтын ажиллагааны арга, хэлбэрийг энэхүү журмын дагуу хөнгөлөлт олгохдоо хэрэглэх бөгөөд ингэснээр зөвхөн хамрагдах ёстой орнуудад л хөнгөлөлтийн системийг олгоно.
- (18) Энэхүү журмын 3 дугаар Хавсралтад заасан конвенцуудын заалтыг удаа дараа болон ноцтойгоор зөрчих нь хөнгөлөлтөөс тодорхой хугацаагаар хасах үндэслэл болох бөгөөд энэ нь тэдгээр конвенцуудын зорилтыг дэмжих, хөнгөлөлт эдлэгч аливаа улс

тэдгээр конвенцуудыг үргэлжлүүлэн зөрчиж, шударга бусаар ашиг олохгүй байхыг баталгаажуулах зорилготой юм.

- (19) Мьянмар улс дахь улс төрийн байдлаас шалтгаалан Мьянмараас гарал үүсэлтэй импортын бараа, бүтээгдэхүүнийг тодорхой хугацаагаар хөнгөлөлтөд хамруулахгүй байх шийдвэр хүчинтэй хэвээр байна.
- (20) Комиссын хэрэгжүүлэх эрх мэдлийн процедурыг тодорхойлсон Зөвлөлийн 1999 оны 6 дугаар сарын 28-ны 1999/468/С тоот шийдвэрийн дагуу энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлнэ.

ЭНЭХҮҮ ЖУРМЫГ БАТЛАВ:

I БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ЗҮЙЛ

1 дүгээр зүйл

1. Хамтын нийгэмлэгийн тарифын хөнгөлөтийн ерөнхий систем (цаашид систем гэх) нь энэхүү журам хүчин төгөлдөр болох өдрөөс эхлэн 2008 оны 12 дугаар сарын 31-нийг хүртэл энэ журмын дагуу үйлчилнэ.
2. Энэхүү журам нь дараах зүйлийг зохицуулна.
Үүнд:
  - а. ерөнхий хөнгөлөлт,
  - б. тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын хөнгөлөлт,
  - в. нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай хөнгөлөлт.

2 дугаар зүйл

Энэхүү 1 дүгээр зүйлийн 2 дугаар заалтад дурдсан хөнгөлөлт эдлэгч улсуудыг 1 дүгээр Хавсралтад жагсаав.

3 дугаар зүйл

1. Хөнгөлөлт эдлэгч улс нь Дэлхийн банкны өндөр орлоготой орны ангилалд 3 жил дараалан орсон, түүнчлэн тухайн орноос Хамтын нийгэмлэгт Хөнгөлөлтийн ерөнхий системийн хүрээнд нийлүүлж байгаа таван том бүлэг барааны импорт нь тус улсаас Хөнгөлөлттэй орж ирж байгаа нийт импортын 75 хувиас бага байвал энэхүү хөнгөлөлтөөс хасна.
2. Хөнгөлөлт эдлэгч улс нь Хамтын нийгэмлэгтэй худалдааны хөнгөлөлтийн хэлэлцээр байгуулсан бөгөөд энэхүү хэлэлцээр нь наад зах нь хөнгөлөлтийн ерөнхий системийн хүрээнд тухайн оронд олгож буй бүх хөнгөлөлтийг хамарч байгаа тохиолдолд тухайн орныг 1 дүгээр Хавсралтанд заасан Хөнгөлөлт эдлэгч улсуудын жагсаалтаас хасна.
3. Комисс аливаа орныг 1 дүгээр Хавсралтад заасан Хөнгөлөлт эдлэгч улсуудын жагсаалтаас хассан тохиолдолд энэ тухайгаа мэдэгдэнэ.

4 дүгээр зүйл

1 дүгээр зүйлийн 2-т дурдсан хөнгөлөлтөнд хамрагдах бараа, бүтээгдэхүүнийг 2 дугаар Хавсралтад жагсаав.

5 дугаар зүйл

1. Энэхүү журамд заасан тарифын хөнгөлөлт нь хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гарал үүсэлтэй, хөнгөлөлтөд багтсан импортын бараа, бүтээгдэхүүнд үйлчилнэ.
2. 1 дүгээр зүйлийн 2 дугаар заалтад заасан хөнгөлөлтийг зохицуулахад мөрдөх бараа, бүтээгдэхүүний гарал үүслийн үзэл баримтлалын тодорхойлолтын дагуух гарал үүслийн дүрэм журам, холбогдох процедур болон тэдгээртэй холбоотой хамтын ажиллагааны арга, хэлбэрийг Комиссын 2454/93 тоот журамд заасан.
3. Бүс нутгийн бүлэгт хамрагддаг аль нэг орны эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд хэрэглэгдэх бүтээгдэхүүн нь уг бүс нутгийн бүлэгт хамрагддаг боловч тухайн эцсийн бүтээгдэхүүнд хөнгөлөлт авдаггүй өөр нэг орноос гаралтай бол Комиссын 2454/93 тоот журамд заасан бүс нутгийн хуримтлалын ойлголтын хүрээнд эдгээр орнууд бүс нутгийн хуримтлалд хамрагдана.

6 дугаар зүйл

Энэхүү журмын зорилгоор:

а. "Гаалийн нэгдмэл тарифын татвар" гэдэгт тариф ба статистикийн нэр, төрлийн тухай Зөвлөлийн 1987 оны 7 дугаар сарын 23-ны 2658/87 тоот журмын 1 дүгээр Хавсралтын 2 дугаар хэсэгт заасан, тарифын квотын хүрээнд тогтоосон татвараас бусад татварыг ойлгоно.

б. "Хэсэг" гэдэг нь 2658/87 тоот журмаар батлагдсан Гаалийн нэгдмэл тарифын аль ч хэсэг байж болно. Энэхүү журмаар 11 дүгээр хэсгийг хоёр тусдаа хэсэг гэж үзнэ. Энэ нь Гаалийн нэгдмэл тарифын 50-60 дугаар бүлгийг хамарсан 11(а) хэсэг ба 61-63 дугаар бүлгийн хамарсан 11 (б) хэсэг болно.

в. "Хороо" гэж 28 дугаар зүйлд заасан Хороог хэлнэ.

II БҮЛЭГ

ЗОХИЦУУЛАЛТ БА ТАРИФИЙН ХӨНГӨЛӨЛТ

1 ДҮГЭР ХЭСЭГ

Ерөнхий зохицуулалт

7 дугаар зүйл

1. 2 дугаар Хавсралтад заасан, хөдөө аж ахуйн бараа, бүтээгдэхүүнээс бусад мэдрэмтгий бус бараа, бүтээгдэхүүнийг Гаалийн нэгдмэл тарифын татвараас бүрэн чөлөөлнө.
2. 2 дугаар Хавсралтад заасан мэдрэмжтэй бараа, бүтээгдэхүүний үнийн дүнд ногдуулах Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 3,5 пунктээр бууруулна. 11(а), 11 (б) хэсгийн бараа, бүтээгдэхүүний татварыг 20 хувиар бууруулна.
3. 2 дугаар Хавсралтад заасан мэдрэмжтэй бараа, бүтээгдэхүүний үнийн дүнд ноогдуулах Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 3,5 пунктээр бууруулна. 11(а), 11 (б) хэсгийн бараа, бүтээгдэхүүний татварыг 20 хувиар бууруулна. Гаалийн нэгдмэл тарифын тухай (ЕХН) 2501/2001 журмын 7 дугаар зүйлийн дагуу тооцсон, энэхүү журмыг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө хэрэглэж байсан гаалийн үнийн дүнд ногдуулах хөнгөлөлттэй татварын хувь хэмжээ нь энэхүү зүйлийн 2 дугаар заалтад заасан бараа, бүтээгдэхүүний хувьд 3,5 пунктээс илүү буурахаар байвал тэдгээр гаалийн хөнгөлөлттэй татварын хувийг хэрэглэнэ.

4. 2 дугаар Хавсралтад заасан мэдрэмтгий бараа, бүтээгдэхүүний доод ба дээд түвшний татвараас бусад барааны нэгжид ногдуулах Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 30 хувиар бууруулна.
5. 2 дугаар Хавсралтад заасан мэдрэмтгий бараа, бүтээгдэхүүний Гаалийн нэгдмэл тарифын татварт үнийн дүн болон барааны нэгжид ногдуулах татвар хосолсон тохиолдолд барааны нэгжид ногдуулах татварын хэмжээг бууруулахгүй.
6. Энэ зүйлийн 2 болон 4 дүгээр заалтын дагуу бууруулах татвар нь дээд түвшний татвар байх тохиолдолд татварыг бууруулахгүй. Харин доод түвшний татвар байвал доод түвшний татвар нь хүчингүй болно.
7. 14 дүгээр зүйл, 21 дүгээр зүйлийн 8 дугаар заалт, 1 дүгээр Хавсралтын В баганад заасны дагуу тухайн орны хувьд эдгээр тарифын хөнгөлөлтийг хүчингүй болгосон бараа, бүтээгдэхүүн нь 1-4 дүгээр заалтад заасан тарифын хөнгөлөлтөд хамаарахгүй.

2 ДУГААР ХЭСЭГ

Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай Урамшууллын зохицуулалт

8 дугаар зүйл

1. Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамрагдсан орны хувьд 2 дугаар Хавсралтад заасан бүх бараа, бүтээгдэхүүнийг үнийн дүнд ноогдуулах Гаалийн нэгдмэл тарифын татвараас чөлөөлнө.
2. Үнийн дүнд болон биет хэмжээнд ногдуулах татвар хосолсон Гаалийн нэгдмэл тариф бүхий бараа, бүтээгдэхүүнээс бусад 1 дүгээр заалтад дурдсан бараа, бүтээгдэхүүнээс бусад 1 дүгээр заалтад дурдсан бараа, бүтээгдэхүүнийг Гаалийн нэгдмэл тарифын биет хэмжээнд ногдуулах татвараас бүрэн чөлөөлнө. 17041091, 17041099 гэсэн НЖ-ын кодтой бараа, бүтээгдэхүүний хувьд биет хэмжээнд ногдуулах татвар нь гаалийн үнэлгээний 16 хувиас хэтрэхгүй байна.
3. Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамрагдсан орны хувьд 1 дүгээр Хавсралтад В хэсэгт заасан тарифын хөнгөлөлтийг эдлэхгүй бараа, бүтээгдэхүүнд хамаарахгүй.

9 дүгээр зүйл

1. Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад дараах орнууд хамрагдана. Үүнд:

- (а) 3 дугаар Хавсралтын А хэсэгт заасан конвенцуудад нэгдэн орж, үр дүнтэй хэрэгжүүлж байгаа,
- (б) 3 дугаар Хавсралтын Б хэсэгт заасан конвенцуудаас хамгийн багаар бодоход 7 конвенцид нэгдэн орж, үр дүнтэй хэрэгжүүлж байгаа,
- (в) 3 дугаар Хавсралтын Б хэсэгт заасан хараахан нэгдэн орж амжаагүй конвенцуудыг 2008 оны 12 дугаар сарын 31-нээс өмнө батламжилж, үр дүнтэй хэрэгжүүлэх чин эрмэлзэлтэй байгаа,
- (г) Конвенцуудыг батламжилж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр хууль, журам гарган арга хэмжээ авч байгаа, батламжилсан конвенцуудын хэрэгжүүлэх заалтын кагуу хэрэгжилтийн явцын талаарх хяналт, шалгалтыг хүлээн зөвшөөрсөн,
- (д) Энэ зүйлийн 3 дугаар заалтад тодорхойлсны дагуу эмзэг орон байх зэрэг болно.

2. Үндсэн хуулиас шалтгаалж 1 дүгээр заалтын (а), (б) хэсгийг хэрэгжүүлэхэд бэрхшээлтэй тулгарч байгаа орнуудын хувьд шаардлагыг хөнгөвчлөхийн тулд 3 дугаар Хавсралтын А хэсэгт заасан 16 конвенцуудаас 2-оос ихгүй конвенцийг батламжлаагүй, үр дүнтэй хэрэгжүүлээгүй орныг тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамруулж болох бөгөөд чингэхдээ:

- (а) Тухайн орон өөрийн Үндсэн хуультай зөрчилдөхгүй гэдгийг тогтоон, 2005 оны 10 дугаар сарын 31-нээс өмнө дутуу байсан конвенцуудад нэгдэн орж, хэрэгжүүлэхээ албан ёсоор мэдэгдсэн, мөн
- (б) Тухайн орон Үндсэн хуультай нь зөрчилдөж байгаа тохиолдолд дутуу байгаа конвенцуудад 2006 оны 12 дугаар 31-нээс өмнө нэгдэн орж, хэрэгжүүлэхээ албан ёсоор мэдэгдсэн байх ёстой.

Комисс нь холбогдох орнууд дээрх заалтуудыг хэрхэн хэрэгжүүлж буй талаар 2006 оны эцсээр Зөвлөлд тайлагнана. Тэдгээр орнуудыг 2007 оны 1 дүгээр сарын 1-ээс хойш тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамруулах эсэхийг Зөвлөл шийдвэрлэнэ. Зохистой тохиолдолд буюу дээр дурдсан тайланд үндэслэн Комисс энэ талаарх саналаа Зөвлөлд илэрхийлнэ.

3. Эмзэг орон гэдэг нь:

- (а) дараалсан 3 жилийн үзүүлэлтээр Дэлхийн Банкны өндөр орлоготой орны ангилалд ороогүй, мөн Хамтын нийгэмлэгийн зах зээлд

Хөнгөлөлтийн ерөнхий системийн (ХЕС) хөнгөлөлттэй тарифаар нийлүүлж байгаа таван том бүлэг барааны импорт нь тус улсаас ХЕС-ийн хөнгөлөлттэй орж ирж байгаа нийт импортын 75%-иас илүүгүй байх, мөн

- (б) Хамтын нийгэмлэгийн зах зээлд ХЕС-ийн хөнгөлөлттэй тарифаар нийлүүлж байгаа барааны импорт нь Хамтын нийгэмлэгийн ХЕС-ийн хөнгөлөлттэй орж ирж байгаа нийт импортын 1%-иас доогуур байх ёстой.

Энэ тухайд ашиглах мэдээлэл нь 2004 оны 9 дүгээр сарын 1-ны мэдээлэл байх бөгөөд дараалсан 3 жилийн дунджаар тооцно.

4. Комисс 3 дугаар Хавсралтад заасан конвенцуудад нэгдэн орох, үр дүнтэй хэрэгжүүлэх асуудалд хяналт тавина. Энэхүү журам хүчинтэй байх хугацаа дуусахаас өмнө буюу дараагийн журмыг хэлэлцэх үед Комисс эдэгээр конвенцуудад нэгдэн орсон байдлын талаар болон хяналтын байгууллагуудын зөвлөлмжийг Зөвлөлд танилцуулна.

10 дугаар зүйл

1. Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад дараах нөхцөлийг хангасан тохиолдолд 3-р заалтын үйлчлэлийг бууруулахгүйгээр хамруулна. Үүнд:
- (а) 1 дүгээр Хавсралтад жагсаасан улс буюу нутаг дэвсгэр нь 2005 оны 10 дугаар сарын 31-нээс өмнө хүсэлтээ гаргасан бол, мөн
- (б) 1 дүгээр Хавсралтад жагсаасан улс буюу нутаг дэвсгэр нь 2005 оны 10 дугаар сарын 31-нээс өмнө хүсэлтээ гаргасан бол, мөн
- (в) Хүсэлт гаргагч улсын хүсэлтийг хянах явцад тухайн орон 9 дүгээр зүйлийн 1,2,3 дугаар заалтын нөхцөлийг хангаж байгаа нь нотлогдвол хамруулна.
2. Хүсэлт гаргагч улс нь Комисст хүсэлтээ бичгээр гаргах бөгөөд 3 дугаар Хавсралтад заасан конвенцуудад нэгдэн орсон тухай, тэдгээрийн заалт болон хүлээсэн үүргээ үр дүнтэй хэрэгжүүлэх талаар авч буй арга хэмжээ, хууль, журмын тухай дэлгэрэнгүй мэдээллээр хангана. Түүнчлэн конвенцуудын хяналт, үнэлгээний талаарх заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлэхээ илэрхийлсэн байна.
3. Энэхүү журмыг хүчинтэй болсон өдрөөс эхлэн тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын хөнгөлөлтөд урьдчилсан байдлаар хамрагдсан орнууд 1 ба 2 дугаар заалтын дагуу 2005 оны 10 дугаар сарын 31-нээс өмнө хүсэлтээ гаргана. Комисс хүсэлтийг 11 дүгээр зүйлд заасанчлан авч үзнэ.

11 дүгээр зүйл

1. Комисс 10 дугаар зүйлд заасан мэдээлэл бүхий хүсэлтийг хүлээн авч судална. Судалгааг хийхдээ холбогдох олон улсын байгууллагуудын мэдээллийг харгалзан үзнэ. Шаардлагатай гэж үзсэн аливаа асуудлыг хүсэлт гаргагч улсаас тодруулж болох ба ирүүлсэн мэдээллийг хянан баталгаажуулж болно.
2. Комисс нь 1 дүгээр заалтад тусгасан судалгаа болон 28 дугаар зүйлийн 4-т заасан процедурын дагуу хүсэлт гаргагч улсыг 2006 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын хөнгөлөлтөд хамруулах эсэхийг шийдвэрлэнэ.
3. Комисс 2 дугаар заалтын дагуу гаргасан шийдвэрийг хүсэлт гаргагч улсад мэдэгдэнэ. Түүнчлэн урамшууллын тусгай хөнгөлөлтөд хамрагдах болсон тохиолдолд энэхүү шийдвэрийн хүчинтэй болох огноог мэдэгдэнэ. Комисс 2005 оны 12 дугаар сарын 15-ны дотор Европын холбооны Албан ёсны сэтгүүлд тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын хөнгөлөлтөд хамрагдах орнуудын жагсаалтыг нийтлэнэ.
4. Хүсэлт гаргагч улс нь тусгай хөнгөлөлтөд хамрагдаагүй тохиолдолд уг улсын хүсэлтээр Комисс тайлбар гаргаж өгнө.
5. Комисс нь хүсэлт гаргагч улстай уг асуудлаар харилцахдаа 28 дугаар зүйлийн 4 дүгээрт заасны дагуу Хороотой нягт хамтран ажиллана.

3 ДУГААР ХЭСЭГ

Нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай зохицуулалт

12 дугаар зүйл

1. 1 дүгээр Хавсралтад заасан нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай зохицуулалтын дагуу хөнгөлөлтөд хамрагдаж буй улсын хувьд Уялдуулсан системийн 1-97 (93-р бүлгийн зарим бараанаас бусад) бүлгүүдэд заасан бүх бараа, бүтээгдэхүүнийг Гаалийн нэгдмэл тарифын татвараас 2, 3, 4 дүгээр заалтын үйлчлэлийг бууруулахгүйгээх бүрэн чөлөөлнө.
2. 1006 тарифын бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүний Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 2006 оны 9 дугаар сарын 1 гэхэд 20 хувиар, 2007 оны 9 дүгээр сарын 1 гэхэд 50 хувиар, 2008 оны 9 дүгээр 1 гэхэд 80 хувиар тус тус бууруулна. 2009 оны 9 дүгээр сарын 1-нд бүрэн чөлөөлнө.

3. Нэгдсэн жагсаалтын 0803 00 19 кодтой бараа, бүтээгдэхүүний Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 2002 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хойш жил бүр 20 хувиар бууруулна. 2006 оны 1 дүгээр сарын 1-ний дотор бүрэн чөлөөлнө.
4. 1701 тарифын бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүний Гаалийн нэгдмэл тарифын татварыг 2006 оны 7 дугаар сарын 1 гэхэд 20 хувиар, 2007 оны 7 дугаар сарын 1 гэхэд 50 хувиар, 2008 оны 7 дугаар сарын 1 гэхэд 80 хувиар тус тус бууруулна. 2009 оны 7 дугаар сарын 1-ний дотор бүрэн чөлөөлнө.
5. Гаалийн нэгдмэл тарифын татвар 2, 4 дүгээр заалтын дагуу бүрэн чөлөөлөгдөх хүртэл энэхүү тусгай зохицуулалтад хамрагдах орнуудаас гаралтай 1006 тарифын бүлэг, 1701 11 10 дэд бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүнд жил бүр тэг татвартай тарифын квот тогтооно. 2001/2002 оны тарифын квот нь 1006 тарифын бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүний хувьд цагаан будааны 2,517 тоннтой, 1701 11 10 дэд бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүний хувьд элсэн чихрийн 74,185 тоннтой тэнцүү байсан. Дараагийн жилүүдэд жил бүрийн квот нь өмнөх квотын жилийн квотын хэмжээнээс 15 хувиар нэмэгдэнэ.
6. 28 дугаар зүйлийн 4 дүгээрт заасан процедурын дагуу 5 дугаар заалтад заасан квотын зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан дүрэм, журмыг Комисс батална. Эдгээр квотыг тогтоох, хэрэгжүүлэх Комиссын үйл ажиллагаанд нэгдсэн зах зээлийн холбогдох байгууллагын удирдлагын хороод дэмжлэг үзүүлнэ.
7. Хэрэв аливаа улс нь НҮБ-ын нэн буурай хөгжилтэй орны жагсаалтаас хасагдсан тохиолдолд энэхүү тусгай хөнгөлөлтийг эдлэгч улсуудын жагсаалтаас мөн хасагдана. Комисс 28 дугаар зүйлийн 4 дүгээр заалтад заасан процедурын дагуу тухайн улсыг тусгай зохицуулалтаас хасах болон доод тал нь 3 жилийн шилжилтийн хугацаа тотоох талаар шийдвэр гаргана.

13 дугаар зүйл

1701 11 10 тарифын дэд бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүнтэй холбоотой 12 дугаар зүйлийн 4, 5 дугаар заалт нь энэхүү хэсэгт хамааралтай, гадаад дахь Францын хэлтсүүдэд үнэгүй тараасан хөнгөлөлт эдлэгч улсуудаас гаралтай бараа, бүтээгдэхүүнд хамаарахгүй.

4 ДҮГЭЭР ХЭСЭГ

Нийтлэг зүйл

14 дүгээр зүйл

1. Хамтын нийгэмлэгийн тухайн барааны хэсэгт хөнгөлөлт авдаг орноос импортолсон уг барааны дундаж үнийн дүн нь хамгийн сүүлийн үеийн мэдээллээр буюу 2004 оны 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 3 жил дараалан 1 дүгээр Хавсралтад заасан бүх орон, нутаг дэвсгэрээс Хамтын нийгэмлэгийн импортолсон уг барааны үнийн дүнгийн 15 хувиас илүү хувийг эзэлж байвал 7 ба 8 дугаар зүйлд заасан тарифын хөнгөлөлт нь хүчингүй болно. 9 (а), 9 (б) хэсгүүдийн хувьд уг босго нь 12,5 хувь байна.
2. 1 дүгээр заалтын дагуу хүчингүй болгосон барааны хэсгийг 1 дүгээр Хавсралтын В баганад жагсаав.
3. Энэхүү хөнгөлөлтийн системээс хассан хэсгийг 2006 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2008 оны 12 дугаар сарын 31 хүртэл хэрэгжүүлнэ.
4. Комисс аливаа хэсгийг хөнгөлөлтөөс хассан тухайгаа хөнгөлөлт эдлэгч улсад мэдэгдэнэ.
5. Хөнгөлөлт эдлэгч улсаас Хамтын нийгэмлэгийн импортолсон бараа, бүтээгдэхүүний хэсэг нь Хамтын нийгэмлэгийн тухайн орноос гаралтай, Хөнгөлөлтийн ерөнхий системд хамрагдсан нийт импортын үнийн дүн 50-иас илүү байвал уг орны хувьд 1 дүгээр заалт үйлчлэхгүй.
6. Энэхүү зүйлд хэрэглэх статистикийн мэдээний эх сурвалж нь COMEXT статистик байна.

15 дугаар зүйл

1. Энэхүү Бүлэгт заасны дагуу хөнгөлж буй тухайн нэг импортын мэдүүлгийн үнийн дүнд ногдуулах татварын хувь хэмжээ нь 1 хувь буюу түүнээс бага байвал гаалийн татварыг бүхэлд нь тэглэнэ.
2. Энэхүү Бүлэгт заасны дагуу хөнгөлж буй тухайн нэг импортын мэдүүлгийн биет хэмжээнд ногдуулах татвар 2 Евро буюу түүнээс бага байвал гаалийн татварыг бүхэлд нь тэглэнэ.
3. Энэхүү журмын дагуу 1, 2 дугаар заалтад заасан хөнгөлөлттэй татварын эцсийн хувь хэмжээг тооцоолохдоо эхний аравтын бутархай орон хүртэл бүхэлдэнэ.

III БҮЛЭГ

ТҮР ЦУЦЛАЛТ БА ХАМГААЛАЛТЫН ТУХАЙ ЗААЛТ

1 ДҮГЭЭР ХЭСЭГ

Түр цуцлалт

16 дугаар зүйл

1. Хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай бүх буюу зарим бүтээгдэхүүний хувьд энэхүү журамд заасан хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг дараах аль нэг шалтгаанаар түр цуцалж болно. Үүнд:
  - (а) 3 дугаар Хавсралтын А хэсэгт жагсаасан конвенцуудад заасан зарчмыг ноцтойгоор болон удаа дараа зөрчсөн тохиолдолд зохих хяналтын байгууллагын дүгнэлтийн үндсэн дээр,
  - (б) шоронд хоригдогсдын хөдөлмөрөөр бүтсэн бараа, бүтээгдэхүүний экспорт,
  - (в) хууль бус мансууруулах бодисын экспорт, дамжин тээвэрлэлтэд тавих гаалийн хяналтад ноцтой зөрчил, дутагдал илэрсэн буюу мөнгө угаах гэмт хэргийн тухай олон улсын конвенцийг дагаж мөрдөөгүй,
  - (г) Хамтын нийгэмлэгийн аж үйлдвэрт сөрөг нөлөөтэй, хөнгөлөлт эдлэгч улс анхаарч шийдвэрлээгүй худалдааны шударга бус практикийн ноцтой хэлбэр буюу удаа дараагийн үйлдэл; ДХБ-ын хэлэцээрүүдээр хориглосон буюу арга хэмжээ авах худалдааны шударга бус практикийн тухай энэхүү зүйлийг хэрэгэлэхдээ ДХБ-ын эрх бүхий байгууллагын өмнөх шийдвэрийг үндэслэл болгох,
  - (д) Хамтын нийгэмлэгийн нэгдэн орсон загасны нөөцийг хадгалах, зохицуулах тухай бүс нутгийн загасны аж ахуйн байгууллага буюу гэрээ, хэлэцээрийн зорилтыг ноцтойгоор буюу удаа дараа зөрчих зэрэг болно.
2. Ялангуяа тухайн улсын хууль, журам нь 9 дүгээр зүйлийн 1, 2 дугаар заалтад буй шаардлагыг биелүүлэхийн тулд баталсан 3 дугаар Хавсралтад заасан конвенцуудад нийцэхээ больсон буюу эсвэл тухайн хууль, журмыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхгүй байгаа тохиолдолд 1 дүгээр заалтын үйлчлэлийг бууруулахгүйгээр II бүлгийн 2 дугаар хэсэгт заасан тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамруулах, хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай бүх буюу зарим бүтээгдэхүүний хувьд энэхүү зохицуулалтыг түр хүчингүй болгож болно.
3. 384/96 (Хамтын нийгэмлэгийн гишүүн бус орнуудын импортын эсрэг хамгаалалтын арга хэмжээ авах тухай 1995 оны 12-р сарын 22-ны өдрийн Зөвлөлийн журам) буюу 2026/97 (Хамтын нийгэмлэгийн гишүүн бус орнуудын татаастай импортын эсрэг хамгаалалтын арга хэмжээ авах 1997 оны 10-р сарын 6-ны өдрийн Зөвлөлийн журам) тоот журмын (ЕХН) дагуу дампингийн эсрэг буюу саармагжуулах арга хэмжээ авах бүтээгдэхүүний хувьд эдгээр арга хэмжээг үндэслэл

болгох шалтгаанаар 1(г) заалтын дагуу энэхүү журамд заасан хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг хүчингүй болгохгүй.

17 дугаар зүйл

1. Залилан мэхлэх, хэвийн бус үйлдэл гаргах, бараа, бүтээгдэхүүний гарал үүслийн талаарх дүрэм, журам, түүнтэй холбоотой горим, журмыг дагаж мөрдөхгүй, хэрэгжилтийг хангахгүй, 1 дүгээр зүйлийн 2-т заасан зохицуулалтын хэрэгжилт, түүний хяналтад шаардлагатай захиргааны хамтын ажиллагааг үзүүлэхгүй байх явдлыг удаа дараа гаргасан тохиолдолд хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай бүх буюу зарим бүтээгдэхүүний хувьд энэхүү журамд заасан хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг хүчингүй болгож болно.
2. 1 дүгээр заалтад заасан захиргааны хамтын ажиллагааны хүрээнд хөнгөлөлт эдлэгч улс нь дараах үүргийг хүлээнэ. Үүнд:
  - (а) гарал үүслийн талаарх дүрэм, журмыг хэрэгжүүлэх, түүний хэрэгжилтийг хянахад шаардлагатай мэдээллийг Комисст өгч, уг мэдээллийг шинэчилж байх,
  - (б) Гишүүн орнуудын гаалийн байгууллагын хүсэлтээр гарал үүслийн баталгаажуулалтыг хийхэд нь Хамтын нийгэмлэгт туслах, үр дүнг цагт нь мэдэгдэх,
  - (в) 1 дүгээр зүйлийн 2-т заасан зохицуулалтын хөнгөлөлтийг олгохтой холбоотой баримт бичгийн жинхэнэ эсэх, мэдээллийн үнэн зөв эсэхийг шалгахын тулд Гишүүн орнуудын эрх бүхий байгууллагуудтай хамтран тухайн улсад Хамтын нийгэмлэгийн захиргааны болон шалгах хамтын ажиллагааны багийг томилон ажиллуулахыг Комисст зөвшөөрөх замаар Комисст туслах,
  - (г) гарал үүслийн талаарх дүрэм журмын зөрчлийг олж тогтоох, урьдчилан сэргийлэх зохих шалгалтыг явуулах буюу ийм шалгалтад бэлтгэх,
  - (д) хэрэв тухайн улс 2454/93 тоот журмын (ЕХН) үр ашгийг хүртдэг бол тус журмын хүрээнд бүс нутгийн хуримтлалын хувьд гарал үүслийн талаарх дүрэм журмыг биелүүлэх буюу биелэлтийг хангах,
  - (е) гарал үүсэлтэй холбоотой залилан мэхлэх үйлдэл гарсан гэж үзсэн тохиолдолд Комисст шалгалт явуулахад туслах. Энэ журмын дагуу олгож, хөнгөлөлттэй горимоор импортолсон бараа, бүтээгдэхүүн нь хөнгөлөлт эдлэгч орны экспортын ердийн түвшнээс асар их хэмжээгээр илүү гарсан тохиолдолд залилан мэхлэх үйлдэл гарсан гэж үзэж болно.

3. Комисс нь 1, 2 дугаар заалтад заасан шалтгааныг түр цуцлалтын үндэс болгоно гэдгийг нотлох хангалттай баримт байна гэж үзвэл хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай бүх буюу зарим бүтээгдэхүүний хувьд энэ журамд заасан хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг түр хүчингүй болгож болно. Гэхдээ эхлээд дараах ажиллагааг хийнэ. Үүнд:

- Хороонд мэдэгдэх,

- Хамтын нийгэмлэгийн санхүүгийн эрх ашгийг хамгаалах буюу хөнгөлөлт эдлэгч орны үүргээ биелүүлэх явдлыг хангахын тулд шаардлагатай ийм урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авахыг Гишүүн орнуудад уриалах,

-Хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг хэрэглэх эсэх буюу хөнгөлөлт эдлэгч улс үүргээ биелүүлж байгаа эсэх талаар эргэлзээ төрүүлэх, улмаар энэхүү журмаар олгосон хөнгөлөлтийг эдлэх эрхэд нь эргэлзээ төрүүлэх үндэслэл байгаа тухай мэдэгдлийг “Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд”-д нийтлэх зэрэг болно.

Комисс нь энэхүү заалтын дагуу гаргасан аливаа шийдвэрийг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө үүний талаар хөнгөлөлт эдлэгч талд мэдэгдэх ёстой. Комисс нь мөн энэ талаар Хороонд мэдэгдэнэ.

4. Аливаа Гишүүн улс 3 дугаар заалтын дагуу гаргасан шийдвэрийг 1 сарын дотор Зөвлөлд мэдэгдэнэ. Зөвлөл 1 сарын дотор олонхын саналаар өөр шийдвэр гаргаж болно.
5. Түр хүчингүй болгох хугацаа 6 сараас хэтэрч болохгүй. Энэ хугацаа дуусахад 3 дугаар заалтад заасан журмын дагуу Комисс нь Хороонд мэдэгдэж түр хүчингүй болгосон хугацааг дуусгавар болгох буюу сунгана.
6. Гишүүн орнууд хөнгөлөлтийг түр хүчингүй болгох буюу түр хүчингүй болгосон хугацааг сунгах үндэслэл болохуйц холбогдолтой бүх мэдээллийг Комисст мэдэгдэнэ.

18 дугаар зүйл

1. Комисс буюу Гишүүн улс нь түр хүчингүй болгох үндэслэл болж болох мэдээллийг хүлээж авах ба Комисс болон Гишүүн улс нь шалгах хангалттай үндэслэл байна гэж үзвэл Хороонд мэдэгдэж зөвлөлдөх хүсэлт тавих бөгөөд зөвлөлдөөн 1 сарын дотор болно.
2. Зөвлөлдсөний дараа Комисс нь 1 сарын дотор 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу шалгалтыг эхлүүлэх шийдвэрийг гаргаж болно.

19 дүгээр зүйл

1. Комисс нь шалгалтыг эхлүүлэхээр шийдсэн тохиолдолд уг шалгалтын талаарх мэдэгдлийг “Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд”-д

- нийтлэн зарлахын сацуу тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улсад энэ талаар мэдэгдэх ёстой. Уг мэдэгдэлд хүлээн авсан мэдээллийн товч агуулгыг тусгаж, аливаа холбогдох мэдээллийг Комисст илгээхийг мэдэгдэнэ. Энэ мэдэгдэлд сонирхсон талууд санал, бодлоо бичгээр гаргаж болох хугацааг заана. Энэ хугацаа нь мэдэгдэл хэвлэгдсэн өдрөөс хойш дөрвөн сараас хэтэрч болохгүй.
2. Комисс нь тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улсад шалгалтын явцад хамтран ажиллах бүх боломжийг олгоно.
  3. Комисс нь шаардлагатай гэж үзсэн бүх мэдээлэл, үүний дотор НҮБ, ОУХБ-ын зохих хяналт, шалгалтын байгууллага болон олон улсын бусад эрх бүхий байгууллагаас үнэлгээ, санал, шийдвэр, зөвлөмж, дүгнэлтийг хүсэж болно. Эдгээр нь түр цуцлах шийдвэрийн 16-р зүйлийн 1(а)-д заасан шалтгаан дээр үндэслэж байгаа эсэх тал дээр шалгалт хийж эхлэх үндэслэл болно. Комисс нь хүлээн авсан мэдээллийг эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцогчид болон тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улстай тулган шалгаж болно.
  4. Комиссыг нутаг дэвсгэр дээр нь шалгалт явуулахыг Гишүүн улс хүсвэл тус улсын албан тушаалтнууд нь Комисст тусалж болно.
  5. Шалгалтыг зарласан мэдэгдлийн заасан хугацааны дотор Комиссын хүссэн мэдээллийг өгөхгүй буюу шалгалтад мэдэгдхүйц саад учруулсан тохиолдолд байгаа баримт дээр үндэслэн дүгнэж болно.
  6. Шалгалтыг 1 жилийн дотор хийж гүйцэтгэх ёстой. 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу Комисс нь энэ хугацааг сунгаж болно.

20 дугаар зүйл

1. Комисс нь Хороонд дүгнэлтийнхээ талаар тайлан гаргаж өгнө.
2. Комисс нь түр цуцлах шийдвэрийг гаргах үндэслэлгүй гэж үзвэл 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу шалгалтыг дуусгах шийдвэр гаргаж болно. Энэ тохиолдолд Комисс нь шалгалт дууссан тухай болон шалгалтын дүгнэлтийг *"Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд"*-д нийтлэх ёстой.
3. Комисс нь 16 дугаар зүйлийн 1(а)-д заасан шалтгаанаар түр цуцлах шийдвэрийг гаргах үндэслэл байна гэж дүгнэвэл 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улсын нөхцөл байдлыг 6 сарын турш хянаж, үнэлэх шийдвэрийг гаргаж болно. Комисс нь энэхүү шийдвэрийн талаар тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улсад мэдэгдэж, хугацаа дуусахаас өмнө тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улс нь 3 дугаар Хавсралтын А хэсэгт заасан конвенцуудыг зохих хугацааны дотор биелүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээг авахаар амлалт, үүрэг авахгүй бол түр хүчингүй болгох саналыг Зөвлөлд оруулах гэж

байгааг мэдэгдэж "Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд"-д нийтлэх ёстой.

4. Комисс нь түр хүчингүй болгох шаардлагатай гэж үзсэн зохих саналыг Зөвлөлд оруулна. Зөвлөл нь үүнийг хүчинтэй олонхын саналаар 1 сарын дотор шийднэ. 3 дугаар заалтын үйлчлэлийн үед Комисс нь тус заалтад заасан хугацааны эцэст саналаа оруулна.
5. Зөвлөл нь түр цуцлах шийдвэр гаргасан тохиолдолд шийдвэр гаргах үндэслэл нь хэвээр байвал анх гаргасан өдрөөс хойш 6 сарын дараа хүчин төгөлдөр болгоно.

2 ДУГААР ХЭСЭГ

Хамгаалалтын арга хэмжээний тухай зүйл

21 дүгээр зүйл

1. Хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай бараа, бүтээгдэхүүнийг Хамтын нийгэмлэгийн гишүүн улсын ижил төстэй буюу шууд өрсөлдөх бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдэд ноцтой бэрхшээл учруулах эсвэл учруулахаар заналхийлэх нөхцөлөөр импортолж байвал Гишүүн улсын хүсэлтээр буюу комиссын санаачилгаар ямар ч үед тухайн бүтээгдэхүүний хувьд Гаалийн нэгдсэн тарифын татварыг дахин мөрдөж болно.
2. Комисс нь зохих хугацааны дотор шалгалтыг эхлүүлэх албан ёсны шийдвэрийг гаргана. Комисс нь шалгалтыг эхлүүлэхээр шийдвэрлэсэн тохиолдолд шалгалтыг зарласан мэдэгдлийг "Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд"-д нийтлэх ёстой. Уг мэдэгдэлд хүлээн авсан мэдээллийн товч агуулгыг тусгаж, аливаа холбогдох мэдээллийг Комисст илгээх хэрэгтэй гэж мэдэгдэнэ. Энэ мэдэгдэлд сонирхсон талууд санал, бодлоо бичгээр гаргаж болох хугацааг заана. Энэ хугацаа нь мэдэгдэлд хэвлэгдсэн өдрөөс хойш 4 сараас хэтэрч болохгүй.
3. Комисс нь Комисс нь шаардлагатай гэж үзсэн бүх мэдээллийг хүсэх бөгөөд хүлээн авсан мэдээллийг тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улс болон бусад аливаа холбогдох эх сурвалжтай тулган шалгаж болно. Комиссыг нутаг дэвсгэр дээрээ шалгалт явуулахыг Гишүүн улс нь хүсвэл тус улсын албан тушаалтнууд Комисст тусалж болно.
4. Ноцтой бэрхшээл байгаа эсэхийг шалгахдаа Комисс нь мэдээлэл байгаа тохиолдолд Хамтын нийгэмлэгийн үйлдвэрлэгчдэд хамаатай дараах хүчин зүйлсийг тооцож үзнэ. Үүнд:

-зах зээлд эзлэх хувь,

-үйлдвэрлэл,

- хувьцаа,
- үйлдвэрийн хүчин чадал,
- дампуурал,
- ашигтай байдал,
- хүчин чадлын ашиглалт,
- ажил эрхлэлт,
- импорт,
- үнэ.

5. 2 дугаар заалтад заасан мэдэгдлийг нийтлэгдсэнээс хойш 6 сарын дотор шалгалтыг хийж дуусгах ёстой бөгөөд онцгой нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд Комисс нь Хороотой зөвлөлдсөний үндсэн дээр 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу энэхүү хугацааг сунгах шийдвэрийг гаргаж болно.
6. Комисс нь 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу 1 сарын дотор шийдвэр гаргах ёстой. Энэхүү шийдвэр нь нийтлэгдсэн өдрөөсөө хойш 1 сарын дотор хүчин төгөлдөр байна.
7. Даруй арга хэмжээ авах шаардлагатай онцгой нөхцөл байдлаас үүдэн шалгалт явуулах боломжгүй болбол Комисс нь хороонд мэдэгдсэний үндсэн дээр онц шаардлагатай урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч болно.
8. Хөнгөлөлт эдлэгч улсаас гаралтай, 11(б) хэсгийн бараа, бүтээгдэхүүний импорт нь 14 дүгээр зүйлийн 1-т заасны дагуу:
  - (а) хуанлины урьд жилтэй харьцуулахад тоо хэмжээний хувьд 20-иос дээш хувиар өссөн,
  - (б) 12 сарын туршид 1 дүгээр Хавсралтад жагсаасан бүх улс, нутаг дэвсгэрээс Хамтын нийгэмлэгт импортолсон 11(б) хэсгийн бараа, бүтээгдэхүүний үнийн дүнгийн 12,5%-иас хэтэрсэн тохиолдолд, Комисс нь энэхүү журмыг хэрэгжих хугацааны турш жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-нд өөрийн санаачилгаар буюу Гишүүн улсын хүсэлтээр Хороонд мэдэгдсэний үндсэн дээр 9(б) хэсгийн бараа, бүтээгдэхүүний хувьд 7, 8 дугаар зүйлд заасан хөнгөлөлтийг хүчингүй болгоно. 12 дугаар зүйлд заасан нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай зохицуулалтад хамрагдсан орнууд болон 14 дүгээр зүйлийн 1-т тодорхойлсны дагуу Хамтын нийгэмлэгт оруулах импортын эзлэх хувь хэмжээ нь 8%-иас хэтрэхгүй улс орнуудад энэхүү заалт нь хамаарахгүй. Комисс нь хөнгөлөлтийг хүчингүй болгосон тухай хөнгөлөлт эдлэгч улсад мэдэгдэнэ. Хөнгөлөлт хүчингүй болгосон шийдвэр нь "Европын Холбооны албан ёсны сэтгүүлд"-д нийтлэгдсэнээс хойш 2 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно.

1. Гэрээний 1 Хавсралтад заасан бараа, бүтээгдэхүүний импорт нь Хамтын нийгэмлэгийн зах зээл, ялангуяа хамгийн доод зах нь нэг буюу түүнээс олон бүс нутаг буюу тэдгээр зах зээлийн зохицуулах механизмд ноцтой уршиг тарих буюу тарих аюул учруулж байвал Комисс нь өөрийн санаачилгаар буюу Гишүүн улсын хүсэлтээр тухайн нэгдсэн зах зээлийн байгууллагын удирдах хороотой зөвшилцсөний үндсэн дээр тухайн бүтээгдэхүүний хувьд хөнгөлөлтийн зохицуулалтыг түр хүчингүй болгож болно.

23 дугаар зүйл

1. Комисс нь 21, 22 дугаар зүйлийн дагуу гаргасан шийдвэрийг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө тухайн хөнгөлөлт эдлэгч улсад аль болох даруй мэдэгдэх ёстой. Комисс нь мөн энэ талаар Зөвлөл болон гишүүн улсуудад мэдэгдэх ёстой.
2. Аливаа гишүүн улс 21, 22 дугаар зүйлийн дагуу гаргасан шийдвэрийн талаар 1 сарын дотор Зөвлөлд хандаж болно. Зөвлөл 1 сарын дотор хүчинтэй олонхын саналаар өөр шийдвэрийг гаргаж болно.

3 ДУГААР ХЭСЭГ

Хөдөө аж ахуйн салбар дахь тандалтын арга хэмжээ

23 дугаар зүйл

Хамтын нийгэмлэгийн зах зээлийн хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулахгүйн тулд хөнгөлөлт эдлэгч улсуудаас гаралтай 1-24-р бүлгийн бараа, бүтээгдэхүүнийг тусгай тандалтын механизмд хамруулж болно. Комисс өөрийн санаачилгаар буюу Гишүүн улсын хүсэлтээр энэхүү тандалтын жагсаалтыг хэрэгжүүлэх бараа, бүтээгдэхүүнийг сонгоно.

21 дүгээр зүйлд дурьдсан 2 сараас дээш бүх хугацааг дараах тохиолдолд 2 сар хүртэл багасгана. Үүнд:

- хөнгөлөлт эдлэгч улс нь гарал үүслийн талаарх дүрэм, журмыг дагаж мөрдөхгүй буюу 17 дугаар зүйлд заасанчлан захиргааны хамтын ажиллагааг үзүүлэхгүй бол,
- энэхүү журмаар олгосон хөнгөлөлтийн горимын дагуу 1-24-р бүлэгт багтсан бараа, бүтээгдэхүүний импорт нь хөнгөлөлт эдлэгч улсын экспортын ердийн түвшнээс асар их хэмжээгээр илүү гарсан тохиолдолд.

4 ДУГААР ХЭСЭГ

Нийтлэг зүйл

25 дугаар зүйл

Энэ бүлгийн аль ч зүйл нь Гэрээний 37 дугаар зүйлийн дагуу Хөдөө, аж ахуйн нэгдсэн бодлогын нэг хэсэг буюу Гэрээний 133 дугаар зүйлийн дагуу Худалдааны нэгдсэн бодлогын нэг хэсэг болж батлагдсан хамгаалах арга хэмжээний тухай зүйл болон хэрэгжиж болох бусад аливаа хамгаалах арга хэмжээний тухай зүйлийн хэрэгжилтэд нөлөөлөхгүй.

IV БҮЛЭГ

ГОРИМЫН ЗААЛТ

26 дугаар зүйл

Комисс нь 28 дугаар зүйлийн 5-т заасан журмын дагуу энэхүү журмын хавсралтад дараах шалтгаанаар шаардлагатай өөрчлөлтийг хийнэ:

- (а) Нэгдсэн нэр, төрөлд нэмэлт өөрчлөлт оруулах,
- (б) Улс орон, нутаг дэвсгэрийн олон улсын статус буюу ангилалд өөрчлөлт оруулах,
- (в) 3 дугаар зүйлийн 2-ыг хэрэгжүүлэх,
- (г) Хэрэв аливаа улс 3 дугаар зүйлийн 1-т заасан босгонд хүрсэн бол,
- (д) 11 дүгээр зүйлийн дагуу хөнгөлөлт эдлэгч улсуудын жагсаалтыг 2005 оны 12 дугаар сарын 15-ны байдлаар эцэслэн гаргахын тулд.

27 дугаар зүйл

1. Улирал бүрийн сүүлийн зургаан долоо хоногийн дотор Гишүүн улсууд нь Европын Хамтын нийгэмлэгийн Статистикийн газарт тухайн улирлын турш энэхүү журамд заасан тарифын хөнгөлөлтийн дагуу чөлөөт эргэлтийн гаалийн журмаар зохицуулагдсан бараа, бүтээгдэхүүний талаарх статистикийн мэдээг хүргүүлэх ёстой. Барааны нэгдсэн жагсаалтын (НЖ) код болон TARIC кодны дагуу

- гаргасан эдгээр мэдээ нь үнийн дүн, тоо хэмжээ болон 1172/95 (Хамтын нийгэмлэг ба түүний Гишүүн улсуудын гишүүн бус улс орнуудтай хийх барааны худалдаатай холбоотой статистикийн тухай 1995 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдрийн Зөвлөлийн журам (ЕХН) 1172/95. Европын Парламент болон Комиссын журам 1882/2003-аар оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийн хамт) тоот Зөвлөлийн журам (ЕХН), 1917/2002 (Гадаад худалдааны талаарх статистик мэдээний хувьд Зөвлөлийн журам (ЕХН) 1172/95-ыг хэрэгжүүлэх зарим зүйлийг тогтоосон 2000 оны 9 дүгээр сарын 7-ны өдрийн Комиссын журам) тоот Комиссын журмын (ЕХН) тодорхойлолтын дагуу шаардсан аливаа нэмэлт нэгжийг гарал үүслээр нь үзүүлнэ.
2. 2454/93 тоот журмын (ЕХН) 308 дугаар зүйлийн дагуу Гишүүн улсууд нь Комиссын хүсэлтээр Комисст энэхүү журамд заасан тарифын хөнгөлөлтийн дагуу өмнөх саруудад чөлөөт эргэлтэд оруулахыг зөвшөөрсөн бараа, бүтээгдэхүүний тоо хэмжээний тухай мэдээллийг явуулна. Эдгээр мэдээлэлд 3 дугаар заалтад заасан бараа, бүтээгдэхүүн орно.
  3. Комисс нь 21, 22 дүгээр зүйлд заасан нөхцөлийг биелүүлж байгаа эсэхийг тогтоохын тулд Нэгдмэл нэр төрлийн 0802 00 19 кодтой бараа болон 0603, 1006, 1701, 1704, 6403 тарифын код, 1604 14, 1604, 19 31, 1604, 19 39, 1604 20 70, 2002 90, 2103 20 Нэгдмэл нэр төрлийн код бүхий бараа, бүтээгдэхүүний импортыг Гишүүн улсуудтай нягт хамтран хянана.

28 дугаар зүйл

1. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхдээ Комисс нт Ерөнхий хөнгөлөлтийн хорооны /цаашид "Хороо" гэх/ дэмжлэгийг авна.
2. Комиссын дэвшүүлсний дагуу буюу Гишүүн улсын хүсэлтээр энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдох аливаа асуудлыг Хороо шалгаж болно.
3. Хороо нь 2006 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хойшхи хугацааг хамарсан Комиссын тайлангийн үндсэн дээр тус хөнгөлөлтийн хөтөлбөрийн үр нөлөөг шалгана. Энэхүү тайланд 1 дүгээр зүйлийн 2-т заасан хөнгөлөлтийн бүх зохицуулалтыг тусгах бөгөөд дараачийн журмын талаарх хэлэлцүүлэгт зориулан хугацаанд нь танилцуулна.
4. Энэ ззалтыг дурдсан үед 1999/468/ЕХН тоот шийдвэрийн 5, 7-р зүйлийг хэрэглэнэ. 1999/468/ЕХН тоот шийдвэрийн 5-р зүйлийн 6-т заасан хугацааг 3 сараар тогтсон.
5. Энэ заалтыг дурдсан үед 1999/468/ЕХН тоот шийдвэрийн 3, 7 дугаар зүйлийг хэрэглэнэ.
6. Хороо нь Горимын дүрмээ батална.

V БҮЛЭГ

ТӨГСГӨЛИЙН БӨГӨӨД ШИЛЖИЛТИЙН ЗААЛТУУД

29 дүгээр зүйл

3281/94 (Хөгжиж буй орнуудаас гаралтай аж үйлдвэрийн зарим бүтээгдэхүүний хувьд тарифын ерөнхий хөнгөлөлтийн дөрвөн жилийн хөтөлбөр (1995-1998) хэрэгжүүлэх 1994 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн Зөвлөлийн журам), 1256/96 (Хөгжиж буй орнуудаас гаралтай аж үйлдвэрийн зарим бүтээгдэхүүний хувьд 1996 оны 7 дугаар сарын 1-нээс 1999 оны 6 дугаар сарын 30 хүртэл тарифын ерөнхий хөнгөлөлтийн олон жилийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх 1996 оны 6 сарын 20-ны өдрийн Зөвлөлийн журам) тоот Зөвлөлийн журмыг (ЕХН) дурдсан 552/97 (Мьянмарын Холбоог тарифын ерөнхий хөнгөлөлтөөс түр хассан 1997 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдрийн Зөвлөлийн журам) тоот Зөвлөлийн журам (ЕХН) нь энэхүү журмын зохих заалтуудтай холбоотой гэж үзнэ. 2501/2001 тоот журмыг (ЕХН) дурьдсан 1381/2002 (2002/03-2005/06 борлуулалтын жилүүдэд нэн буурай хөгжилтэй орнуудаас гаралтай цэвэршүүлэх зорилгоор импортлох нишингийн түүхий элсэн чихэрийн хувьд тарифын квот тогтоох, хэрэгжүүлэх дэлгэрэнгүй дүрмийг заасан 2002 оны 7 дугаар сарын 29-ний өдрийн Комиссын журам), 1401/2002 (2002/03-2008/09 борлуулалтын жилүүдэд хамгийн буурай хөгжилтэй орнуудаас гаралтай тутрагын хувьд тарифын квотыг нээх, хэрэгжүүлэх дэлгэрэнгүй дүрмийг заасан 2002 оны 7 дугаар сарын 31-ний өдрийн Комиссын журам) тоот Комиссын журмууд (ЕХН) нь энэхүү журмын зохих заалтуудтай холбоотой гэж үзнэ.

30 дугаар зүйл

1. Энэхүү журмын 2 дугаар Бүлгийн 2 дугаар хэсгийн тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалт болон тухайн зохицуулалттай холбоотой хэрэглэх заалтууд нь 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдөр хүчин төгөлдөр болно. Энэхүү зохицуулалт нь хүчин төгөлдөр болсноор 2501/2001 тоот журмын (ЕХН) 4 дүгээр бүлгийн мансууруулах бодис үйлдвэрлэх, тээвэрлэхтэй тэмцэх тусгай зохицуулалт болон эдгээр зохицуулалттай холбоотой хэрэглэх 2501/2001 тоот журмын (ЕХН) заалтууд дуусгавар болно. Энэхүү журмын бусад зүйл нь 2006 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсноор, тэр үед хүчин төгөлдөр хэвээр үйлчилж байх 2501/2001 тоот журмын (ЕХН) заалтууд дуусгавар болно.
2. Энэхүү журам нь 2008 оны 12 дугаар сарын 31-ныг хүртэл хэрэгжинэ. Гэхдээ энэхүү огноо нь нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан

тусгай зохицуулалт, эдгээр зохицуулалттай холбоотой бусад арга хэмжээ, энэхүү журмын бусад аливаа заалтад хамаарахгүй.

Энэхүү журам нь бүхэлдээ бүх Гишүүн улсуудад шууд үйлчилнэ. Люксембург хотноо 2005 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр үйлдэв.

Зөвлөлийг төлөөлж
Ерөнхийлөгч Л.Лукс

ХАВСРАЛТ I

Хамтын нийгэмлэгийн тарифын хөнгөлөлтийн ерөнхий системд хамрагдах улсууд болон нутаг дэвсгэр

- А Багана:** Хамтын нийгэмлэгийн гадаад худалдааны статистикийн улс орон, газар нутгийн нэрийн жагсаалтын код
- Б Багана:** Улсын нэр
- В Багана:** Хөнгөлөлт эдлэгч улсуудад олгож буй тарифын хөнгөлөлтөд үл хамаарах бараа, бүтээгдэхүүний хэсэг (14 дүгээр зүйлийн дагуу)
- Г Багана:** Нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан тусгай зохицуулалтад хамрагдсан орнууд (12 дүгээр зүйл)
- Д Багана:** Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтад хамрагдсан орнууд (8 дүгээр зүйл)
- Тайлбар:** Энэ жагсаалтад ЕХ-ны ХЕС-ээс түр хугацаагаар хасагдсан эсвэл бараа, бүтээгдэхүүний тарифын хөнгөлөлтөд хамрагдах урьдчилан нөхцөл болсон захиргааны хамтын ажиллагааны шаардлагыг хангаагүй орнууд багтсан байж болно. Комисс болон тухайн орны холбогдох эрх бүхий байгууллагууд шинэчлэн жагсаалтыг өгөх боломжгүй.

А	Б	В	Г	Д
AE	Арабын Нэгдсэн Эмират			
AF	Афганистан		+	
AG	Антигуа ба Барбуда			
AI	Ангуйлла			
AM	Армен			
AN	Нидерландын Антилс			
AO	Ангол		+	
AQ	Антарктид			
AR	Аргентин			
AS	Америкийн Самоа			

AW	Аруба			
AZ	Азербайджан			
BB	Барбадос			
BD	Бангладеш			+
BF	Буркино Фасо			+
BH	Бахрейн			
BI	Бурунди			+
BJ	Бенин			+
BM	Бермуд			
BN	Бруней Дарусаллам			+
BO	Болив			
BR	Бразиль	S-IV Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн; ундаа, спирт, цуу; тамхи болон түүнийг орлуулагч бүтээгдэхүүн		
		S-IX Мод ба модон эдлэл: модны нүүрс; үйс ба үйсэн эдлэл; сүрэл, сийрс буюу бусад сүлжих материалаар хийсэн эдлэл; сагсан зүйлс ба сүлжмэл зүйлс ба сүлжээсэн бусад эдлэл		
BS	Бахамас			
BT	Бутан			+
BV	Бувет Арал			
BW	Ботсван			
BY	Белорусь			
BZ	Белиз			
CC	Кокос Арал(Кийлинг Арал)			
CD	БН Африкийн Конго Улс			+
CF	Төв Африкийн БНУлс			+
CG	Конго			
CI	Зааны ясан эрэг			
CK	Күүк Арал			
CL	Чили			
CM	Камерун			
CN	БНХАУлс	S-VI Химийн ба түүнтэй холбоотой үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн		
		S-VII Хуванцар болон хуванцар эдлэл, хаймар болон хаймар эдлэл		
		S-VII Арьс, ширэн түүхий эд, боловсруулсан арьс шир, үслэг арьс ба тэдгээрээр хийсэн эдлэл; суран эдлэл ба тоног хэрэгслэл; аяны хэрэгслэл, эмэгтэй хүний цүнх ба түүнтэй		

		төстэй цүнх сав; мал амьтны өлөн гэдсээр хийсэн зүйлс (төөлүүр хорхойн утаснаас бусад)		
		S-IX Мод ба модон эдлэл: модны нүүрс; үйс ба үйсэн эдлэл; сүрэл, сийрс буюу бусад сүлжих материалаар хийсэн эдлэл; сагсан зүйлс ба сүлжмэл зүйлс ба сүлжээсэн бусад эдлэл		
		S-X Мод буюу бусад целлюлоз материалан зутан: сэргээн боловсруулсан (хаягдал ба өөдөс) цаас ба хатуу цаас; цаас ба хатуу цаас, тэдгээрээр хийсэн эдлэл		
		S-X (a) Нэхмэл S-XI (b) Нэхмэл эдлэл		
		S-XII Гутал, малгай, шүхэр, нарны халхавч, таяг, тулгуур, шилбүүр, ташуур болон тэдгээрийн эд анги; Боловсруулсан өд, ноолуур, тэдгээрийн хамт хийсэн зүйлс: хиймэл цэцэг; хүний үсээр хийсэн зүйлс		
		S-XIII Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуу, гялтгянуур буюу тэдгээртэй төстэй материалаар хийсэн зүйлс; керамик эдлэл; шил ба шилэн эдлэл		
		S-XIV Жинхэнэ буюу таримал сувд, үнэт буюу хагас үнэт чулуу, үнэт металлаар бүрсэн жирийн металл, тэдгээрээр хийсэн зүйлс; дуураймал гоёлын зүйлс; зоос		
		S-XV Үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн эдлэл		
		S-XVI Машин тоног төхөөрөмж ба механизм төхөөрөмж; цахилгаан хэрэгсэл; тэдгээрийн эд анги: дуу бичих, сэргээх төхөөрөмж, телевизийн дүрс, дуу бичих, сэргээх төхөөрөмж, тэдгээрийн эд анги, тоног хэрэгсэл		
		S-XVII Авто, агаарын, усан		

		замын тээврийн хэрэгсэл ба холбогдох тээврийн хэрэгсэл		
		S-XVIII Оптик, гэрэл зураг, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, нарийвчлал, эмнэлэг буюу мэс заслын багаж ба аппарат: ханын, ширээний, бугуйн цаг, хөгжмийн зэмсэг: тэдгээрийн эд анги ба тоног хэрэгсэл		
		S-XX Аж үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа		
CO	Колумби			+
CR	Коста Рико			+
CU	Куба			
CV	Кэпе Вэрде		+	
CX	Кристанас Арал			
DJ	Джибуги		+	
DM	Доминика			
DO	БНДоминикан Улс			
DZ	Алжир	S-V Эрдэс бүтээгдэхүүн		
EC	Эквадор			+
EG	Египет			
ER	Эритриа		+	
ET	Этиоп		+	
FJ	Фижи			
FK	Фалкландс Арал			
FM	Макронесийн Холбооны улс			
GA	Габон			
GD	Гренада			
GE	Гүрж			+
GH	Гана			
GI	Гибралтар			
GL	Гринланд			
GM	Гамби		+	
GN	Гвиней		+	
GQ	Эквадорын Гвиней		+	
GS	Өмнөд Гүрж болон Өмнөд Сандвич Арал			
GT	Гватемал			+
GU	Гуам			
GW	Гвиней Биссау		+	
GY	Гуяана			
HM	Хард Арал ба МкДоналд Арал			
HN	Гондурас			+
HT	Гайти		+	

ID	Индонез	S-III Мал амьтны болон ургамлын гаралтай тос, түүнийг задалж боловсруулсан бүтээгдэхүүн; идэшний өөх, тос; мал амьтан, ургамлын гаралтай лав S-IX Мод ба модон эдлэл: модны нүүрс; үйс ба үйсэн эдлэл; сүрэл, сийрс буюу бусад сүлжих материалаар хийсэн эдлэл; сагсан зүйлс ба сүлжмэл зүйлс ба сүлжээсэн бусад эдлэл		
IN	Энэтхэг	S-XI (a) Нэхмэл эдлэл S-XVI Жинхэнэ буюу таримал сувд, үнэт буюу хагас үнэт чулуу, үнэт металлаар бүрсэн жирийн металл, тэдгээрээр хийсэн зүйлс; дуураймал гоёлын зүйлс; зоос		
IO	Энэтхэгийн Далайн Британийн нутаг дэвсгэр			
IQ	Ирак			
IR	Исламын БН Иран Улс			
JM	Ямайка			
JO	Йордон			
KE	Кени			
KG	Кыргызстан			
KH	Камбож		+	
KI	Кирибати		+	
KM	Коморос		+	
KN	Гэгээн Киттс ба Невис			
KW	Кувейт			
KY	Кэймен Арал			
KZ	Казакстан			
LA	Бүгд Найрамдах Ардчилсан Лаос Ард Улс		+	
LB	Лебанон			
LC	Гэгээн Лусиа			
LK	Шри Ланка			+
LR	Либер		+	
LS	Лесото		+	
LY	Либийн Араб Жамахирияа			
MA	Марокко			
MD	Молдавын БНУ			
MG	Мадагаскар		+	
MH	Маршал Арал			
ML	Мали		+	
MM	Мьянмар		+	

MN	Монгол			+
MO	Макао			
MP	Хойд Мариана Арал			
MR	Мавритан		+	
PH	Филиппин			
PK	Пакистан			
PM	Сайнт Пиер ба Микуелон			
PN	Питкайрн			
PW	Палау			
PY	Парагвай			
QA	Катар			
RU	ОХУ	S-VI Химийн ба түүнтэй холбоотой үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн		
		S-X Мод буюу бусад целлюлоз материалан зутан: сэргээн боловсруулсан (хаягдал ба өөдөс) цаас ба хатуу цаас; цаас ба хатуу цаас, тэдгээрээр хийсэн эдлэл		
		S-XV Үндсэн төмөрлөг ба түүгээр хийсэн эдлэл		
RW	Руанда		+	
SA	Саудын Араб			
SB	Соломон Арал		+	
SC	Сейшиль			
SD	Судан		+	
SH	Сант Хелена			
SL	Сьерра Леон		+	
SN	Сенегал		+	
SO	Сомали		+	
SR	Суринам			
ST	Сао Томе ба Принсипи		+	
SV	Эль Сальвадор			+
SY	Арабын БНСири Улс			
SZ	Свазиланд			
TC	Туркс ба Кайкос Арал			
TD	Чад		+	
TF	Францын Өмнөд нутаг дэвсгэр			
TG	Того		+	
TH	Тайланд	S-XIV Жинхэнэ буюу таримал сувд, үнэт буюу хагас үнэт чулуу, үнэт металлаар бүрсэн жирийн металл, тэдгээрээр хийсэн зүйлс; дуураймал гоёлын зүйлс; зоос		

		S-XVII Авто, агаарын, усан замын тээврийн хэрэгсэл ба холбогдох тээврийн хэрэгсэл		
TJ	Таджикстан			
TK	Токелау			
TL	Тимор-Лесте		+	
TM	Туркменистан			
TN	Тунис			
TO	Тонга			
TT	Тринидад Ба Тобага			
TV	Тувалу		+	
TZ	Танзани (Нэгдсэн БХУлс)		+	
UA	Украин			
UG	Уганд		+	
UM	Америкийн Нэгдсэн Улсын гаднах Жижиг арлууд			
UY	Уругвай			
UZ	Узбекстан			
VC	Сант Винсент ба Гренада			
VE	Венесуэл			+
VG	Британийн Виржини Арал			
VI	АНУ-ын Виржини Арал			
VN	Вьетнам			
VU	Вануату		+	
WF	Валлис ба Футуна			
WS	Самоа		+	
YE	Йемен		+	
YT	Маёотте			
ZA	Өмнөд Африк	S-XVII Авто, агаарын, усан замын тээврийн хэрэгсэл ба холбогдох тээврийн хэрэгсэл		
ZM	Замби		+	
ZW	Зимбабве			

ХАВСРАЛТ II

Барааны Нэгдсэн жагсаалтыг (НЖ) тайлбарлах журмыг үл харгалзан уг жагсаалтад заасан барааны бүтээгдэхүүний тодорхойлолтыг тоймолсон гэж үзэж болох бөгөөд тарифын хөнгөлөлтийг тогтоохдоо НЖ-ын кодыг баримтална. НЖ-ын код байгаа хэдий ч барааны бичиглэлийг CN кодоор тодорхойлогдсон тарифын хөнгөлөлтийг тодорхойлогч гэж үзнэ. Өмнөх НЖ кодтой барааны хувьд тарифын хөнгөлөлтийг НЖ код болон барааны

бичиглэлийг хамтад нь хэрэглэж тогтооно. Жагсаалтад буй од (*) тэмдэглэгдсэн бараа, бүтээгдэхүүний хувьд Хамтын нийгэмлэгийн журмын холбогдох заалтуудыг баримтлана.

Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын урамшууллын зохицуулалт (8 дугаар зүйл) болон ерөнхий зохицуулалт (7 дугаар зүйл)-д хамрагдсан бараа, бүтээгдэхүүнийг “Мэдрэмтгий/Мэдрэмтгий бус” баганад үзүүлэв. Тэдгээр бараа, бүтээгдэхүүнийг “-” (7(1) зүйлд заасан мэдрэмтгийн бус бараа) буюу “+”(7(2) зүйлд заасан мэдрэмтгийн бус бараа) тэмдгээр тус тус тэмдэглэв. Хялбарчлах үүднээс бараануудыг бүлгээр жагсаасан болно. Энэхүү жагсаалтад Гаалийн нэгдмэл тарифаас хасагдсан болон чөлөөлөгдсөн бараа, бүтээгдэхүүн байж болно.

Нэгдсэн жагсаалтын код	Барааны бичиглэл	Мэдрэмтгий (+) Мэдрэмтгий бус (-)
0101 10 90	Амьд илжиг ба бусад	+
	Цэвэр үүлдрийн үржлийн малаас бусад амьд адуу	+
0101 90 19	Нядалгаанд оруулахаас бусад	+
0101 90 30	Амьд илжиг	+
0101 90 90	Амьд луус ба хөдий луус	+
0104 20 10	Цэвэр үүлдрийн үржлийн амьд ямаа*	+
0106 19 10	Гэрийн тэжээвэр амьд туулай	+
0106 19 10	Амьд тагтаа	+
0205 00	Адуу, илжиг, луус ба хөдий луусын шинэ, хөргөсөн ба хөлдүү мах	+
0206 80 91	Адуу, илжиг, луус ба хөдий луусын гаралтай, эм зүйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн зориулалттайгаас бусад, хүнсний шинэ буюу хөргөсөн дайвар бүтээгдэхүүн	+
0206 90 91	Адуу, илжиг, луус ба хөдий луусын гаралтай, эм зүйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн зориулалттайгаас бусад, хүнсний хөлдүү дайвар бүтээгдэхүүн	+
	Элэг, хөлдүү:	
0207 14 91	<i>Gallus domesticus</i> төрлийн тахианы	+
0207 27 91	Цацагт хяруулын	+
0207 36 89	Нугас, галуу, гургуулын	+
0208	Шинэ, хөргөсөн буюу хөлдүү бусад мах ба хүнсний дайвар бүтээгдэхүүн (Эдгээр бүтээгдэхүүнд 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
0208 10	Туулай буюу молтогчингийн	+
0208 20 00	Мэлхийн сарвуу	-
0208 30 00	Мич төрөлтний	+
0208 40 00	Халим, дэльфин ба далайн гахай (халим төрлийн сүүн тэжээлтэн)-н; далайн үхэр болон дугаанга (<i>Sirenia</i> төрлийн хөхтөн)-н	+
0208 50	Хэвлээр явагч амьтдын (могой болон яст мэлхий орно)	+

Өмнөх 0208 90	Зүйл 0208 90 55-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
	Гахай, үхрийн махнаас бусад мах болон мах, дайвар бүтээгдэхүүний хүнсний гурил болон буталмал;	+
0210 99 10	Адууны, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан	+
0210 99 59	Зузаан болон нимгэн өрцөөс бусад үхрийн дайвар бүтээгдэхүүн	+
0210 99 60	Хонь, ямааны дайвар бүтээгдэхүүн	+
0210 99 80	Тахианы элэгнээс бусад дайвар бүтээгдэхүүн	+
Өмнөх 3-р Бүлэг	ЗАГАС, ХАВЧ, НЯЛЦГАЙ БИЕТЭН БА УСНЫ БУСАД СЭЭР НУРУУГҮЙ АМЬТАН, 0301 10 90-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад (Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тусгай урамшууллын зохицуулалтын дагуу НЖ код 0306 13-т заасан барааны татвар 3,6% байна)	+
0301 10 90	Гоёл чимэглэлийн загас	-
0403 10 51	Сахар болон жимс, самар буюу какаогийн хольцтой тараг	+
0403 10 53		+
0403 10 59		+
0403 10 91		+
0403 10 93		+
0403 10 99		+
0403 90 71	Сахар болон бусад амтлагч, жимс, самар буюу какаогийн хольцтой, өтгөрүүлсэн буюу өтгөрүүлээгүй зөөхий, тараг, хоормог ба сүүн бусад исгэлэн цагаан идээ	+
0403 90 73		+
0403 90 79		+
0403 90 91		+
0403 90 93		+
0403 90 99		+
Өмнөх 04 05 20	Өтгөн цөцгий, 0405 20 90-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
0407 00 90	Гэрийн тэжээвэр шувууныхаас бусад шувууны шинэ, хадгалах чанарыг сайжруулсан буюу чанасан хальстай өндөг	+
0409 00 00	Зөгийн цэвэр бал (Эдгээр бараануудад 2 дугаар бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
0410 00 00	Бусад газар заагдаагүй, мал амьтны гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүн	+
5-р бүлэг	МАЛ АМЬТНЫ ГАРАЛТАЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, БУСАД ГАЗАР ЗААГДААГҮЙ	+
Өмнөх 6-р Бүлэг	МОД, СӨӨГ, МОДЛОГ УРГАМАЛ СУУЛГАХ МАТЕРИАЛ, БУЛЦУУ, ҮНДЭС БА УРГАМЛЫН БУСАД ХЭСЭГ, АМЬД ЦЭЦГИЙН БАГЛАА БА СОЁЛЫН УРГАМАЛ,	+

	0604 91 40-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	
0604 91 40	Шилмүүст модны мөчир	-
0701	Шинэ буюу хөргөсөн төмс	+
0703 10	Шинэ буюу хөргөсөн бөөрөнхий сонгино ба ногоон сонгино	+
0703 90 00	Шинэ буюу хөргөсөн гогод ба сонгины төрлийн бусад ургамал	+
0704	Шинэ буюу хөргөсөн бөөрөнхий байцаа, цэцэгт байцаа ишлэг байцаа ба байцаан төрлийн бусад хүнсний ногоо	+
0705	Шинэ буюу хөргөсөн латук (<i>Lactuca sativa</i>) ба идрээ (<i>Cichorium spp</i>)	+
0706	Шинэ буюу хөргөсөн шар лууван, шар манжин, хүнсний улаан манжин, козлобородник, цоохор майлз, улаан лууван ба хүнсний бусад үндэс үрт ногоо	+
Өмнөх 0708 00 05	Шинэ буюу хөргөсөн өргөст хэмх 5 сарын 16-наас 10 сарын 31-ний хооронд	+
0708	Хальсалсан буюу хальслаагүй, шинэ буюу хөргөсөн буурцагт ургамал	+
	Шинэ буюу хөргөсөн бусад хүнсний ногоо;	-
Өмнөх 0709 10 00	Артишок буюу газрын төмс 7 сарын 1-нээс 19 сарын 31-ний хооронд	+
0709 20 00	Asparagus	+
0709 30 00	Чес	+
0709 40 00	Цоохор майлзаас бусад майлз буюу чинцай	+
0709 51 00 0709 59	Мөөг	+
0709 60 10	Амтат чинжүү	+
0709 60 99	Амтат чинжүүнээс бусад уутат төрлийн чинжүү (<i>Capsicum</i>) буюу улаан чинжүү (<i>Pimenta</i>)	+
0709 70 00	Бууцай буюу шинэ зеландын бууцай ба загалмайт бууцай	+
0709 90 10	Латук (<i>Lactuca sativa</i>) болон идрээ (<i>Cichorium spp.</i>)-с бусад салатны ногоо	+
0709 90 20	Цагаан манжин ба <i>Cunara carduncylus</i> ногоо	+
0709 90 31	Чидун жимс, тос гаргахаас бусад нөхцөлд хэрэглэх*	+
0709 90 40	Каперс	+
0709 90 50	Ногоон гоньд	+
0709 90 70	Күүржеть (<i>Cucurbita</i> ургамлын аймгийн ногоо)	+
0709 90 90	Бусад	+
Өмнөх 0710	Хөлдөөсөн ногоо (түүхий эсвэл уураар жигнэх буюу чанаж болгосон) (CN код 0710 80 85-д заасан бараанд 2 дугаар бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
Өмнөх 0711	Шууд хэрэглэх боломжгүй, түр дарсан (жишээ нь, хүхрийн давхар ислийн хий, давсны уусмал, хүхэрлэг ус болон бусад урьдчилан хамгаалах	+

	уусмалд хадгалсан) хүнсний ноогоо, 0711 20 90-д зааснаас бусад	
Өмнөх 0712	Бүтэн, зүссэн, хэрчсэн, буталсан эсвэл нунтагласан боловч өөр боловсруулалт хийгээгүй хатаасан ногоо, 0712 9019-д заасан бүтээгдэхүүнийг болон чидун жимсийг оруулахгүй	+
0713	Хальсалсан буюу хальслаагүй, хатаасан буурцагт ургамал	+
0714 20 10	Шинэ, бүтэн, хүнсний хэрэгцээнд зориулсан амтат төмс*	-
0714 20 90	Шинэ, бүтэн, хүнсний хэрэгцээнд зориулснаас бусад амтат төмс	+
0714 90 90	Ирусалимын газрын төмс, инулины агуулга ихтэй ижил төрлийн үндэс булцуу, саго дал модны гол	-
	Шинэ ба хатаасан, хальстай буюу хальсгүй бусад самар;	
	Буйлс, гашуун биш:	+
0802 11 90	Ястай	+
0802 12 90	Ясгүй	+
	Ойн самар (<i>Corylus spp</i>):	+
0802 21 00	Хальстай	+
0802 22 00	Хальсгүй	+
	Хушга:	+
0802 31 00	Ястай	+
0802 32 00	Ясгүй	+
0802 40 00	Туулайн бөөр модны самар (<i>Castanea spp</i>)	+
0802 50 00	Фисташек самар	-
0802 90 50	Нарсны самар	-
0802 90 60	Макадами модны самар	-
0802 90 85	Бусад	-
0803 00 90	Хатаасан гадил, плантайн	+
0804 10 00	Шинэ буюу хатаасан нанжин чавга	+
0804 20 00	Шинэ буюу хатаасан инжир	+
0804 30 00	Шинэ буюу хатаасан хан боргоцой	+
0804 40 00	Шинэ буюу хатаасан авокадо	+
	Шинэ буюу хатаасан жүржийн төрлийн жимс;	
Өмнөх 0805 20	Бэрсүүт жимс (танжерин, уншиу (сатсума) орно); клемантин, вилкинг ба жүржийн төрлийн бусад жимс. 3 сарын 1-нээс 10 сарын 31 хүртэл	+
0805 40 00	Грейпфрут	-
0805 50 90	Нимбэг (<i>Citruis aurantifolia, Citrus latifolia</i>)	+
0805 90 00	Бусад	+
Өмнөх 0806 10 10	12 сарын 1-нээс 12 сарын 31-ний хоорондох Епрегог сортын усан үзмээс шинэ усан үзэм. 1 сарын 1-нээс 7 сарын 20 ба 11 сарын 21-нээс 12 сарын 31 хооронд	+
0806 10 90	Бусад шинэ усан үзэм	+
Өмнөх 0806 20	Хатаасан усан үзэм, Өмнөх 0806 20 30-д заасан бүтээгдэхүүнийг оруулахгүй ба цэвэр жин нь 2 кг-с	+

	хэтрэхгүй савлагаатай усан үзмээс бусад	
0807 11 00	Шинэ ши гуа	+
0807 19 00	Бусад шинэ амтат гуа	+
0808 10 10	Шинэ, шүүслэг алим, бөөнөөр, 9 сарын 16-наас 12 сарын 15-ны хооронд	+
0808 20 10	Шинэ лийр, бөөнөөр, 8 сарын 1-нээс 12 сарын 31-ний хооронд	+
Өмнөх 0808 20 50	Бусад шинэ лийр 5 сарын 1-нээс 6 сарын 30-ны хооронд	+
0808 20 90	Шинэ айва жимс	+
Өмнөх 0809 10 00	Шинэ гүйлс, 1 сарын 1-нээс 5 сарын 31 ба 8 сарын 1-нээс 12 сарын 31-ний хооронд	+
0808 20 05	Шинэ гашуун интоор (<i>Prunus cerasus</i>)	+
Өмнөх 0809 20 95	Гашуун интоороос (<i>Prunus cerasus</i>) бусад шинэ жимс интоор, 1 сарын 1-нээс 5 сарын 20 ба 8 сарын 11-нээс 12 сарын 31-ний хооронд	+
Өмнөх 0809 30	Тоор, нектар, 1 сарын 1-нээс 6 сарын 10 ба 10 сарын 1-нээс 12 сарын 31-ний хооронд	+
Өмнөх 0809 40 05	Чавга, 1 сарын 1-нээс 6 сарын 10 ба 10 сарын 1-нээс 12 сарын 31-ний хооронд	+
0809 40 90	Үүргэн жимс	+
	Бусад, шинэ жимс	+
Өмнөх 0810 10 00	Гүзээлзгэнэ, 1 сарын 1-нээс 4 сарын 30 ба 8 сарын 1-нээс 12 сарын 31	+
0810 20	Бөөрөлзгөнө, улаалзганын төрлийн жимс	+
0810 30	Үхрийн нүд, тошлойн төрлийн жимс	+
0810 40 30	<i>Vaccinium</i> -ын төрлийн жимс	+
0810 40 50	<i>Vaccinium macrocarpon</i> ба <i>Vaccinium corymbosum</i> төрлийн жимс	+
0810 40 90	Бусад <i>Vaccinium</i> -ын төрлийн жимс	+
0810 50 00	Киви	+
0810 60 00	Дуриан	+
0810 90 95	Бусад	+
0811	Уураар жигнэсэн эсвэл усанд чанаж болгосон буюу болгоогүй, сахар болон бусад амтлагчийн хольцтой буюу хольцгүй, хөдөөсөн жимс, самар (НЖ код 0811 10 ба 0811 20-д заасан бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
Өмнөх 0812	Хүхрийн давхар исэл, шорвог ус, хүхрийн ус, бусад түр хадгалах уусмалд хадгалсан, энэ байдлаараа хүнсэнд шууд хэрэглэх боломжгүй жимс ба самар, 0812 90 30-д заасан барааг оруулахгүй	+
0812 90 30	Папай гуа	-
	Зүйл 0801-0806-д заагдсанаас бусад хатаасан жимс; энэ бүлэгт орсон самар ба жимсний холимог	+
0813 10 00	Гүйлс	+
0813 20 00	Хар чавга	+
0813 30 00	Алим	+

0813 40 00	Тоор, нектар	+
0813 40 30	Хатаасан лийр	+
0813 40 50	Хатаасан папай гуа	-
0813 40 95	Бусад, хатаасан	-
	Зүйл 0801-0806-д заагдсанаас бусад хатаасан жимсний холимог	
0813 50 12	Папай гуа, тамаринд модны жимс, кешью модны алим, лийч, жакфрут, саподилла модны жимс, чавга, пашионфрут, од жимс (<i>Averrhoa carambola</i>) ба потахояа кактусны жимс	+
0813 50 15	Бусад	+
0813 50 19	Хар чавгатай	+
	Зөвхөн Зүйл 0801-0802-д заагдсан хатаасан самрын холимог;	
0813 50 31	Халуун бүсийн самрын	+
0813 50 39	Бусад	+
0813 50 91	Хар чавга ба инжир агуулаагүй бусад холимог	+
0813 50 99	Бусад	+
0814 00 00	Шинэ, хөлдөөсөн, хатаасан эсвэл шорвог ус, хүхрийн ус ба бусад түр хадгалах уусмалд хадгалсан жүржийн жимс болон амтат гуаны хальс	-
0901 12 00	Хуураагүй, кофеингүй кофе	+
0901 21 00	Хуурсан, кофеинтой кофе	+
0901 22 00	Хуурсан, кофеингүй кофе	+
0901 90 90	Кофены хольцтой кофе орлуулагч	+
0902 10 00	Ногоон цай (ферментжүүлээгүй,) жин нь 3 кг-аас ихгүй байхаар савласан	-
0904 12 00	<i>Piper</i> төрлийн чинжүү, буталсан буюу нунтагласан	-
0904 20 10	Хатаасан, бутлаагүй буюу нунтаглаагүй амтат чинжүү	+
0904 20 90	Буталсан буюу нунтагласан	-
0905 00 00	Ванил	+
0907 00 00	Лиш цэцэг (бүтэнүр, цэцэг, иш)	-
0910 20 90	Хараацай гүрэм, буталсан буюу нунтагласан	+
0910 40	Зираа гоньд лаврын навч	+
0910 91 90	Буталсан буюу нунтагласан амтлагчийн холимог	+
0910 99 99	Холимгоос бусад буталсан буюу нунтагласан халуун ногоо	+
Өмнөх 1008 90 90	Күйноа (<i>Chenopodium quinoa</i>)	+
1105	Төмсний гурил, буталмал, нунтаг, нэвс, мөхлөг ба бөмбөлөг	+
	Гурил, буталмал ба нунтаг	+
1106 10 00	Зүйл 0713-т заагдсан хатаасан буурцагт ургамал	+
1106 30	8-р бүлэгт заасан бүтээгдэхүүний	+
1108 20 00	Инулин	+
Өмнөх Бүлэг 12	ТОСЛОГ УРГАМЛЫН ҮР БА ЖИМС; БУСАД ҮР ЖИМС; ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БУЮУ ЭМНЭЛГИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ УРГАМАЛ СҮРЭЛ БА МАЛЫН	

	ТЭЖЭЭЛ, Зүйл 1209 21 00, 1209 23 80, 1209 29 50, 1209 29 80, 1209 30 00, Өмнөх 1209 91, 1209 99 91, 1210, 1211 90 30, 1212 91 ба 1212 99 20-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
1209	Тариалах үр, мөөгөнцөх;	
1209 21 00	Царгасын (alfalfa)үр	-
1209 23 80	Бусад овъёос будааны үр	-
1209 29 50	Люпингийн үр	-
1209 29 80	Бусад	-
1209 30 00	Цэцэгний зориулалттай ургамлын үр	-
Өмнөх 1209 91	1209 91 30-д зааснаас бусад ногооны үр	-
1209 99 91	1209 30-д зааснаас бусад цэцэгний зориулалттай ургамлын үр	-
1210	Шинэ буюу хатаасан, түүнчлэн үйлсэн, нунтагласан болон зөрөг цэцгийн хорголжилсон боргоцой; зөрөг цэцгийн царгас (лупулин) (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
12 11 90 30	Шинэ буюу хатаасан, бүтэн буюу хэсэглэсэн, буталсан буюу нунтагласан тонкүйн шош	-
Өмнөх Бүлэг 13	ЛАК; НУНЖГАЙ, ДАВИРХАЙ БОЛОН УРГАМЛЫН ГАРАЛТАЙ БУСАД ШҮҮС БОЛОН ХАНД, 1302 12 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
1302 12 00	Чихэр өвсний шүүс ба ханд:	-
1501 00 90	Зүйл 0209 болон 1503-д заагдсанаас бусад шувууны өөх, тос	+
1502 00 90	Бусад, үхрийн буюу бог малын өөх, тос	+
1503 00 19	Үйлдвэрлэлд хэрэглэхгүй гахайн хайлуулсан өөхөн тосны царц (стеарин), олео-царц,	+
1503 00 90	Бусад	+
1504	Загас буюу далайн хөхтөн амьтны өөх, тос, тэдгээрийн фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
1505 00 10	Ноосны боловсруулаагүй зунгаг	+
1507	Шар буурцгийн тос, түүний фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
1508	Газрын самрын тос, түүний фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
1511 10 90	Боловсруулаагүй эх тос (технийкийн зориулалтын бус буюу хүнсний хэрэглээний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлээс бусад үйлдвэрлэлийн зориулалттай бус)	+
1511 90	Бусад	+
1512	Наранцэцэгийн үр, мөнхцэцэг, хөвөнгийн үрийн тос, тэдгээрийн фракц (цэвэршүүлсэн буюу	+

	цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	
1513	Наргил модны самар болон дал мод, бабасугийн тос, эдгээрийн фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
1514	Рапс, шаармаг буюу гичийн тос, тэдгээрийн фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
1515	Бусад ургамлын өөх, түүнчлэн жожоба тос, эдгээрийн фракц (цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ химийн хувиргалт хийгээгүй)	+
Өмнөх 1516	Мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх, тос, түүний фракц (бүрэн буюу хэсэгчлэн устөрөгчжүүлсэн, өөр хооронд нь буюу дахин эфиржүүлсэн, цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй, гэхдээ цаашид боловсруулаагүй,) 1516 20 10-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
1516 20 10	“Опалийн лав” нэртэй касторын устөрөгчжүүлсэн тос	-
1517	Маргарин; энэ бүлэгт заагдсан, мал амьтан, ургамлын гаралтай тосны хүнсний зориулалттай хольц, бэлдмэл, фракц (Зүйл 1516-д заагдсан идэшний өөх, тос, түүний фракцаас бусад)	+
1518 00	Мал, ургамлын өөх, тос, тэдгээрийн фракц (чанасан, хүхэржүүлсэн, усгүй болгосон, исэлдүүлсэн, полимержүүлсэн зэрэг химийн аргаар боловсруулсан) (Зүйл 1516-д зааснаас бусад); мал, ургамлын гаралтай хүнсний зориулалттай бус өөх, тосны хольц, бэлдмэл, энэ бүлгийн төрөл бүрийн өөх, тосны бусад газар заагдаагүй фракц	+
1521 90 99	Зөгийн болон бусад шавьжийн лав, боловсруулаагүйгээс бусад	+
1522 00 10	Дегра	+
1522 00 91	Тосны тунадас, савангийн тослог материал	+
1601 00 10	Мах, дайвар мах болон цусан хиам, түүнтэй төстэй бүтээгдэхүүн; элгээр хийсэн хүнсний бэлдмэл	+
	Мах, дайвар мах болон цусаар хийсэн бусад бэлдмэл, тэдгээрийн лаазалсан бүтээгдэхүүн	+
1602 20 11 1602 20 19	Галуу, нугасны элгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	+
	Гахайны	
1602 41 90	Гэрийн тэжээвэр гахайнаас бусад гахайны гуя ба гуяын жижиглэсэн хэсгийн,	+
1602 42 90	Гэрийн тэжээвэр гахайнаас бусад гахайны өвчүү, сээр нуруу, тэдгээрийн жижиглэсэн хэсгийн,	+

1602 49 90	Гэрийн тэжээвэр гахайнаас бусад гахайны мах, дайвар бүтээгдэхүүн	+
1602 50 31 1602 50 39 1602 50 80	Үхрийн мах (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
	Бусад аливаа амьтны цусан бэлдмэл агуулаагүй;	+
1602 90 31	Ангийн болон туулайн	+
1602 90 41	Цаа бугын	+
1602 90 69 1602 90 72	Бусад	+
1602 90 74 1602 90 76 1602 90 78 1602 90 98		+
1603 00 10	Цэвэр жин нь 1 кг нь ба түүнээс бага хэмжээгээр савласан мах, загас, хавч, нялцгай биетэн болон усны бусад сээр нуруугүй амьтдын махны шүүс, ханд	+
1604	Бэлдсэн буюу лаазалсан загас; загасны түрс буюу түүнийг орлох бүтээгдэхүүн	+
1605	Хавч, нялцгай биетэн болон усны бусад сээр нуруугүй амьтдын бэлдмэл, тэдгээрийн лаазалсан нөөш (консерв)	+
1702 50 00	Химийн бүтцийн хувьд цэвэр фруктоз	+
1702 90 10	Химийн бүтцийн хувьд цэвэр мальтоз	+
1704 (2)	Найрлагад нь какао агуулагдаагүй сахраар хийсэн чихрийн зүйлс (түүнчлэн цагаан шоколад)	+

(2) Тогтвортой хөгжил, сайн засаглалын тсгай урамшууллын зохицуулалтын дагуу НЖ код 1704 10 91 ба 1704 10 99-т заасан бараануудын тусгай татвар нь гаалийн үнэлгээний 16 % хүртэл байна.

18-р Бүлэг	КАКАО БОЛОН КАКАОНЫ БЭЛДМЭЛ	+
Өмнөх 19-р Бүлэг	ҮР ТАРИАН, ГУРИЛАН, ЦАРДУУЛАН, СҮҮН БЭЛДМЭЛ; ГУРИЛАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, 1901 20 00 ба 1901 90 91-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад,	+
1901 20 00	Зүйл 1905-д заасан жигнэмэг хийхэд зориулагдсан хольц, зуурмаг	-
1901 90 91	Бусад, сүүний тослог, сахароз, айсоглюкоз, глюкоз буюу цардуул агуулаагүй эсвэл 1,5 %-иас бага сүүний тослог, 5%-иас бага сахароз (инверт сахрын хольцтой) буюу айсоглюкоз, 5%-иас бага глюкоз эсвэл цардуул агуулсан. Зүйл 401-0404-д заасан нунтаг хэлбэртэй хүнсний бэлдмэлээс бусад	-
Өмнөх 20-р Бүлэг	ХҮНСНИЙ НОГОО, ЖИМС, САМАР БУЮУ УРГАМЛЫН БУСАД ЭД ХЭСГИЙН БЭЛДМЭЛ. 2008 40 болон 2008 70-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
2002	Цуу, цууны хүчилд дарахаас өөр бусад аргаар	

	боловсруулж лаазалсан улаан лооль (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
2005 80 00	Амтлаг эрдэнэ шиш (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй) (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	+
Өмнөх 2008 40	Бэлтгэсэн эсвэл дарсан лийр (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй) (нэмэлт тэмдэглэлд хамаарахгүй 2008 70 11, 2008 70 21, 2008 40 29 болон 2008 40 39-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад)	+
Өмнөх 2008 70	Бэлтгэсэн эсвэл дарсан тоор (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй) (нэмэлт тэмдэглэлд хамаарахгүй 2008 70 11, 2008 70 31, 2008 70 39 болон 2008 70 59-д заасн бүтээгдэхүүнээс бусад)	+
2008 20 19	Спиртийн хольцтой хан боргоцой	-
2008 20 39		-
Өмнөх 21-р Бүлэг	ТӨРӨЛ БҮРИЙН ХҮНСНИЙ БЭЛДМЭЛ, 2101 20, 2102 20 19, 2106 10, 2106 90 30, 21 06 90 51, 2106 90 55 болон 2106 90 59-д заасан бүтээгдэхүүнийг оруулахгүй	+
2101 20	Цай буюу парагвай өвсний ханд, охь, өтгөн ханд ба эдгээрт эсвэл цай буюу парагвай өвсөнд суурилсан бэлдмэл	-
2102 20 19	Бусад идэвхгүй хөрөнгө	-
Өмнөх 22-р Бүлэг	УС, УНДАА, СПИРТ, АРХИ, ДАРС, ЦУУ, 2204 10 11-2204 30 10, 2207 болон 2208 40-д заасан бүтээгдэхүүний оруулахгүй	+
2207	80% буюу түүнээс дээш хатуулагтай этилийн хувилаагүй спирт; ямар ч хатуулагтай байж болох этилийн хувилсан спирт ба бусад спирт (Эдгээр бараануудад 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
2302 50 00	Үр тариа ба буурцагт ургамлыг шигших, тээрэмдэх буюу бусад боловсруулалт хийх явцад гардаг хорголжилсон буюу хорголжлоогүй хивэг, үртэс ба үлдэгдэл	+
2307 00 19	Бусад дарсны тунадас	+
	Мал, амьтны тэжээл болгон ашиглах, бусад газар заагдаагүй ургамлын гаралтай зүйлс, ургамлын хаягдал, ургамлын шаар ба дайвар бүтээгдэхүүн	
2308 00 19	Бусад усан үзмийн үлдэс	+
2308 00 90	Бусад	-
2309 10 90	1702 30 51-1702 30 99, 1702 40 90, 1702 90 50 болон 2106 90 55-д заасан цардуул, глюкоз, глюкозын өтгөн шүүс, малто-декстрин, малто-декстриний өтгөн шүүс буюу сүүн бүтээгдэхүүн агуулсан, жижиглэн худалдаалах зориулалтаар	+

	савласан нохой, муурын хоол	
	Мал, амьтны бусад бэлдмэл тэжээл;	
2309 90 10	Загас болон далайн сүүн тэжээлтэн амьтны уусмал	-
2309 90 91	Хар бурам (меласс) нэмсэн чихрийн манжингийн шахдас	+
2309 90 95	Бусад	+
2309 90 99		+
Өмнөх 24-р Бүлэг	ТАМХИ, ТҮҮНИЙГ ОРЛУУЛАГЧ БҮТЭЭГДЭХҮҮН	+
2519 00 10	Байгалийн магнийн карбонат (магнезит)-аас бусад магнийн исэл	-
2522	Зүйл 2825-д заасан кальцийн исэл, кальцийн усан ислээс бусад түүхий, болгосон ба усжсан шохой	-
2523	Өнгө оруулсан буюу оруулаагүй, клинкер хэлбэрт оруулсан буюу оруулаагүй, портланд цемент, пуйлсаган цемент (хөнгөн цагаан цемент), шаарган цемент, суперсульфатын цемент ба тэдгээртэй төстэй усжсан бусад цемент	-
Өмнөх 27-р Бүлэг	ЭРДЭС ТҮЛШ, НЕФТЬ БА ТЭДГЭЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН; БИТУМЫН ЭРДЭС; ЭРДЭС ЛАВ	-
2801	Фтор, хлор, бром, иод	-
2802 00 00	Ууршуулж хатаасан буюу тунадасжуулсан хүхэр; коллоид хүхэр	-
Өмнөх 2804	Устөрөгч, ховор хий ба бусад металл бус элемент, 2804 69 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2806	Хлорт устөрөгч (давсны хүчил); хлорт хүхрийн хүчил	-
2807	Хүхрийн хүчил; олеум	-
2808 00 00	Азотын хүчил; азот-хүхрийн хүчил	-
2809	Фосфорын тавч исэл; химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй фосфорын хүчил ба полифосфорын хүчил	-
2810 00 90	Давхар борын гуравч ислээс бусад борын исэл; борын хүчил	-
2811	Металл биш элементийн бусад органик биш ба бусад органик биш хүчилтөрөгчит нэгдэл	-
2812	Металл бишийн галогент нэгдэл ба исэл	-
2813	Металл биш элементийн сульфит; худалдааны гурван хүхэрт фосфор	-
2814	Шүвтэр ба түүний усан уусмал	+
2815	Натрийн усан исэл (идэмхий натри); калийн усан исэл (идэмхий кали); натрийн буюу калийн хэт исэл	+
2816	Магнийн усан исэл ба хэт исэл; стронци ба барийн исэл, усан исэл, хэт исэл	-
2817 00 00	Цайрын исэл; цайрын хэт исэл	+
2828 10	Химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй хиймэл гуранз (корунд)	+

2819	Хромын исэл ба усан исэл	+
2820	Мангааны исэл	+
2821	Төмрийн исэл ба усан ба усан исэл; Fe ₂ O ₃ -д тооцсоноор 70% ба түүнээс дээш төмөр агуулсан шороон будаг	-
2822 00 00	Кобальтын исэл ба усан исэл; худалдааны кобальтын исэл	-
2823 00 00	Титаны исэл	+
2824	Хар тугалганы исэл; улаан ба улбар шар тугалга	-
Өмнөх 2825	Гидразин ба гидроксиламин, тэдгээрийн органик биш давс; бусад органик биш суурь; металлын бусад исэл, усан исэл ба хэт исэл. 2825 10 00, 2825 80 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2825 10 00	Гидразин ба гидроксиламин, тэдгээрийн органик биш давс	+
2825 80 00	Сурьмагийн исэл	+
2826	Флорид; фторсиликат, фторалюминат ба фторын нийлмэл бусад давс	-
Өмнөх 2827	Хлорид, хлорт исэл ба хлорт усан исэл; бромид ба бромт исэл; иодид ба иодот исэл. 2827 10 00 ба 2827 32 00-д зааснаас бусад	+
2827 10 00	Аммонийн хлорид	+
2827 32 00	Хөнгөн цагааны хлорид	+
2828	Гипохлорит; худалдааны кальцийн гипохлорит; хлорит; гипобромит	-
2829	Хлорид ба перхлорат; бромат ба пербромат; иодат ба периодат	-
Өмнөх 2830	Сульфид; полисульфид. 2830 10 00-д зааснаас бусад	-
2830 10 00	Натрийн сульфид	+
2831	Дитионит ба сульфоксилат	-
2832	Сульфит; тиосульфат	-
2833	Сульфат; цэр; пероксисульфат (персульфат)	-
Өмнөх 2834	Нитрит; нитрат. 2834 10 00-д зааснаас бусад	+
2834 10 00	Нитрит	+
2835	Фосфинат (гипофосфит), фосфонат (фосфит) ба фосфат, химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй полифосфат	+
Өмнөх 2836	Карбонат; пероксикарбонат (перкарбонат); аммонийн карбанат агуулсан худалдааны аммонийн карбонат. 2836 20 00, 2836 40 00 ба 2836 60 00-д зааснаас бусад	-
2836 20 00	Хос натрийн карбонат (техникийн сод)	+
2836 40 00	Калийн карбонат	+
2836 60 00	Барийн карбонат	+
2837	Цианид, циант исэл ба нийлмэл цианид	-
2838 00 00	Фулминат, цианит ба тиоцианат	-
2839	Силикат; худалдааны, шүлтлэг металлын силикат	-

2840	Борат; пероксиборат (перборат)	-
Өмнөх 2841	Оксометаллын ба пероксометаллын хүчлийн давс, 2841 61 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2841 61 00	Калийн пермагнат	+
2842	Азидаас бусад органик биш хүчил ба пероксихүчлийн бусад давс (химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй алюиносиликат орно)	-
2843	Коллоид үнэт металл; химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй үнэт металлын органик буюу органик биш нэгдэл; үнэт металлын амальгам	-
Өмнөх 2844 30 11	U235 нь зарцуулагдсан ураны үлдэгдэл, хаягдал, металлкерамикаас бусад	-
Өмнөх 2844 30 51	Торийн үлдэгдэл, хаягдал болон металлкерамикаас бусад	-
2845 90 90	Устөрөгчийн изотоп ба үүний нэгдлүүд, устөрөгч ба түүний нэгдлүүд, дейтерээр баяжуулсан бүтээгдэхүүнийг агуулсан хольц ба уусмалаас бусад	-
2846	Газрын ховор металл, иттри, сканди, эдгээр металлын холимгийн органик буюу органик биш нэгдлүүд	-
2847 00 00	Шээгээр хатууруулсан буюу хатууруулаагүй, устөрөгчийн хэт исэл	-
2848 00 00	Химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй фосфидууд (төмрийн фосфидоос бусад)	-
Өмнөх 2849	Химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй карбид, 2849 20 00 ба 2849 90 30-д зааснаас бусад	-
2849 20 00	Цахиурын карбид	+
2849 90 30	Гянтын карбид	+
Өмнөх 2850 00	Химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй гидрид, нитрид, азид, силицид, борид (Зүйл 2849-ийн карбидаас бусад) 2850 00 70-д зааснаас бүтээгдэхүүнийг оруулахгүй	-
2850 00 70	Силицид	+
2851 00	Органик биш бусад нэгдэл (нэрсэн, хувийн цахилгаан дамжуулалтыг багасгасан, цэвэршлээрээ ижил төстэй ус орно); шингэн агаар (инертийн хийг зайлуулсан буюу зайлуулаагүй); шахсан агаар; үнэт металлынхаас бусад амальгам	-
2903	Нүүрс устөрөгчийн галогент уламжлал	+
2904 10 00	Зөвхөн сульфо бүлэг агуулсан уламжлалууд, тэдгээрийн давс ба этилийн эфир	-
2904 20 00	Зөвхөн нитро буюу нитрозо бүлэг агуулсан нүүрстөрөгчийн уламжлал	+
2904 90	Бусад уламжлал	-

Өмнөх 2905	Цагираг бус спирт ба түүний галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал, 2905 43 00, 2905 44 ба 2905 45 00-д зааснаас бусад	+
2905 45 00	Глицерин	-
2906	Цагираг спирт ба түүний галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал	-
2907 11 00	Фенол (гидроксибензол) ба түүний давс	-
2907 12 00	Крезол ба түүний давс	-
2907 13 00	Октилфенол, нонилфенол ба тэдгээрийн изомер; тэдгээрийн давс	-
2907 14 00	Ксиленол ба түүний давс	-
2907 15 90	1-Нафтолоос бусад нафтол ба түүний давс	+
2907 19 00	Бусад	-
2907 21 00	Резорцинол (хинол) ба түүний давс	-
Өмнөх 2907 22 00	Гидрохинол (хинол) ба түүний давс	+
Өмнөх 2907 22 00	Бусад	-
Өмнөх 2907 23 00	4,4'-изопропилидендифенол (бисфенол А, дифенилпропан) ба түүний давс	-
2907 29 00	Бусад	-
2908	Фенол буюу фенолспиртийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	-
2909	Энгийн эфир, энгийн эфир-спирт, энгийн эфир-фенол, энгийн эфир-спирт-фенол, спиртийн хэт исэл, энгийн эфирийн хэт исэл, кетонын хэт исэл (химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй) ба тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	+
2910	Гурван гишүүнт цагираг бүхий эпоксид, эпокиспирт, эпоксифенол, эпоксиэфир болон тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	-
2911 00 00	Ацетил, хагас ацетил (хүчилтөрөгчийн бусад үүрэгт бүлэг агуулсан буюу агуулаагүй), тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	-
Өмнөх 2912	Хүчилтөрөгчийн бусад үүрэг бүхий бүлэгтэй буюу бүлэггүй альдегид; альдегидын цагираг полимер; параформальдегид, 2912 41 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2912 41 00	Ванилин (4-гидрокси-3-метоксибензальдегид)	+
2913 00 00	Зүйл 2912-т заагдсан бүтээгдэхүүний галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал	-

Өмнөх 2914	Хүчилтөрөгчийн бусад үүрэг бүхий бүлэгтэй буюу бүлэггүй кетон ба хинон, тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал, 2914 11 00, 2914 21 00 ба 2914 22 00-д заасан бүтээгдэхүүнийг оруулаагүй	-
2914 11 11	Ацетон	+
2914 21 00	Камфор	+
2914 22 00	Циклогексанон ба метилциклогексанон	+
2915	Ханасан цагираг бус монокарбоксил хүчил, түүний ангидрид, гадил, хэт исэл ба хэт исэлт хүчил; тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	+
Өмнөх 2916 11 00	Акрилийн хүчил	+
Өмнөх 2916 11 00	Акрилийн хүчлийн давс	-
2916 12	Акрилийн хүчлийн нийлмэл эфир	+
2916 13 00	Метакрилийн хүчил, түүний давс	-
2916 14	Метакрилийн хүчлийн нийлмэл эфир	+
2916 15 00	Олеин, линолеин буюу линолены хүчил, тэдгээрийн давс ба нийлмэл эфир	-
2916 19	Бусад	-
2916 20 00	Циклан	-
2916 31 00	Бензойны хүчил, түүний давс ба нийлмэл эфир	-
2916 32	Бензоилин хэт исэл, бензоилийн хлорид	-
2916 39 00	Бусад	-
Өмнөх 2917	Поликарбоксил хүчил, түүний ангидрид, галид, хэт исэл ба хэт исэлт хүчил; тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал, 2917 11 00, 2917 12 10, 2917 14 00, 2917 32 00, 2917 35 00 ба 2917 36 00-д зааснаас бусад	-
2917 11 00	Хурган чихний хүчил, түүний давс, нийлмэл эфир	+
2917 12 10	Адипины хүчил, түүний давс	+
2917 14 00	Малейны ангидрид	+
2917 32 00	Диоктилортофталат	+
2917 35 00	Фталын ангидрид	+
2917 36 00	Терефталын хүчил, түүний давс	+
Өмнөх 2918	Хүчилтөрөгчийн нэмэлт үүрэг бүхий бүлэгтэй карбоксил хүчил, түүний ангидрид, галогенид, хэт исэлт хүчил; тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал, 2918 14 00, 2918 15 00, 2918 21 00, 2918 22 00 болон 2918 29 10-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2918 14 00	Нимбэгний хүчил	+
2918 15 00	Нимбэгний хүчлийн давс, нийлмэл эфир	+
2918 21 00	Салицилийн хүчил, түүний давс	+

2918 22 00	О-ацетилсалицилийн хүчил, гидроксинафтойны хүчил, түүний давс, нийлмэл эфир	+
2918 29 10	Сульфосалицилийн хүчил, гидроксинафтойны хүчил, түүний давс, нийлмэл эфир	+
2919 00	Фосфорын хүчлийн нийлмэл эфир, түүний давс (лактофосфат орно); тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан буюу нитрозжуулсан уламжлал	-
2920	Металл биш элементүүдийн органик биш бусад хүчлийн нийлмэл эфир (устөрөгчжсэн галидын нийлмэл эфир орохгүй), тэдгээрийн давс; тэдгээрийн галогенжуулсан, сульфжуулсан, нитрожуулсан, нитрозжуулсан уламжлал	-
2921	Амины үүрэг бүхий бүлэгтэй нэгдэл	+
2922	Хүчилтөрөгчийн үүрэгт бүлэг бүхий амино-нэгдэл	+
2923	Дөрөвч аммонийн давс ба усан исэл; лецитин ба химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй бусад фосфоаминолипид	-
2924 19 00	Цагираг бус аминууд (цагираг карбомат орно) ба түүний уламжлал; тэдгээрийн давс, мепрабоматаас бусад	+
2924 21	Шээг, түүний уламжлал; тэдгээрийн давс	+
2924 29 30	Парацетамол (INN)	-
2924 29 95	Карбоксимидийн үүрэгт бүлэг бүхий бусад нэгдэл	+
2925	Карбоксимидийн үүрэгт бүлэг бүхий бусад нэгдэл (сахарин, түүний давс орно) ба иммуний үүрэгт бүлэг бүхий нэгдэл	+
Өмнөх 2926	Нитрилийн үүрэг бүхий бүлэгтэй нэгдэл, 2926 10 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2926 10 00	Акрилонитрил	-
2927 00 00	Диазо-, азо- буюу азокси-нэгдэл	+
2928 00 90	Гидразинийн органик уламжлал	+
2929 10	Изоцианат	-
2929 90 00	Изоцианатаас бусад	-
2930 10 00		-
2930 20 00	Хүхэрт-органик нэгдэл	-
2930 30 00		-
2930 40 90		+
2930 90 13		+
2930 90 16	Хүхэрт-органик нэгдэл	+
2930 90 20		+
2930 90 70		+
2931 00	Элемент-органик бусад нэгдэл	-
Өмнөх 2932	Зөвхөн хүчилтөрөгчийн гетеро-атомтай гетероцагирагт нэгдэл, 2932 12 00, 2932 13 00 болон 2932 21 00-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2932 12 00	2-Фуральдегид (фурфуральдегид)	+
2932 13 00	Фурфурилийн спирт ба тетрагидрофурфурилийн спирт	+

2932 21 00	Кумарин, метилкумарин, этилкумарин	+
Өмнөх 2933	Зөвхөн азотын гетеро-атомтай гетероцагираг нэгдэл. 2933 61 00-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
2933 61 00	Меламин	+
2934	Нуклейны хүчил ба түүний химийн хувьд тодорхойлогдсон эсвэл тодорхойлогдоогүй давс; гетероцагирагт бусад нэгдэл	-
2935 00 90	Бусад сульфонамид	+
2938	Байгалийн буюу нийлэг гликозид, тэдгээрийн давс, энгийн ба нийлмэл эфир, бусад уламжлал	-
Өмнөх 2940 00 00	Рамноз, раффиноз ба магноз	-
Өмнөх 2940 00 00	Сахароз, лактоз, мальтоз, глюкоз, фруктозоос бусад химийн хувьд цэвэр сахар; сахарын энгийн ба нийлмэл эфир, тэдгээрийн давс (Зүйл 2937, 2938, 2939-д заагдсан бүтээгдэхүүн ба рамноз, раффиноз, маннозоос бусад)	+
2941 20 30	Дихидрострептомицин, түүний давс, эфир болон уусмал	-
2942 00 00	Бусад органик нэгдэл	-
3102	Азотын эрдэс буюу химийн бордоо (Эдгээр бараанд 2 дугаар Бүлгийн 1-р хэсгийн заалт хамаарахгүй)	+
3103 10	Суперфосфат	+
3105	Азот, фосфор, калийн хоёр буюу гурван тэжээлэг элемент агуулсан эрдэс буюу химийн бордоо; бусад бордоо; энэ бүлэгт заагдсан шахмал буюу адил төтс хэлбэрийн бүтээгдэхүүнийг савласан бохир жин нь 10 кг-аас ихгүй байх бараа	+
Өмнөх 3201 90 90	Ургамлын гаралтай идээлэгч ханд; таннин , түүний давс, энгийн ба нийлмэл эфир болон бусад уламжлал (эвкалиптаас гарган авсан таннины ханд, гамбиар болон миробалан модны жимснээс гаргаж авсан таннины ханд болон ургамлын гаралтай таннины бусад ханд орохгүй)	-
3202	Нийлэг органик идээлэгч бодис; органик биш идээлэгч бодис; байгалийн гаралтай идээлэгчийг агуулсан буюу агуулаагүй идээлэгч бэлдмэл; урьдчилан идээлгийн ферментийн бэлдмэл	-
3203 00 90	Малын гаралтай өнгө оруулагч бодис, түүнд суурилсан бэлдмэл	-
3204	Химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй, нийлэг органик өнгө оруулагч бодис; энэ бүлгийн 3-р тайлбарт заасан нийлэг органик өнгө оруулагч бодист суурилсан бэлдмэл; флуоресцент тодотгогч болгон эсвэл люмонофор болгон ашигладаг, химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй нийлэг органик	+

	бүтээгдэхүүн	
3205 00 00	Өнгөт чий (лак); энэ бүлгийн 3-р тайлбарт заасан, өнгөт чийнд суурилсан бэлдмэл	-
3206	Бусад өнгө оруулагч бодис; энэ бүлгийн 3р тайлбарт заасан. Зүйл 3203, 3204, 3205-д дурьдсанаас бусад бэлдмэл; химийн хувьд тодорхойлогдсон буюу тодорхойлогдоогүй, люминофор болгон ашигладаг органик биш бүтээгдэхүүн	-
3207	Шаазан ваар, паалан, шилний үйлдвэрт ашигладаг бэлдмэл нөсөө, бүдгэрүүлэгч, будаг, шилэрхэг паалан ба гялтгануур, гөлчийлгөн өнгөлөгч, шингэн люстр ба бусад төстэй бэлдмэл; шатаагдсан шил ба нунтаг, үрэл, сэвсгэр лавс хэлбэртэй бусад шил	-
3208	Нийлэг буюу байгалийн хувиргасан полимерт суурилсан, усан биш орчинд уусгасан буюу булингажуулсан найруулсан будаг, чий (лак); энэ бүлгийн 4-р тайлбарт заасан уусмал	-
3209	Нийлэг буюу байгалийн хувиргасан полимерт суурилсан, усан орчинд уусгасан буюу булингажуулсан найруулсан будаг, чий (лак)	-
3210 00	Бусад найруулсан будаг ба чий (лак); арьс ширэн эдлэлийн өнгө заслын зориулалттай бэлдмэл усан нөсөө	-
3211 00 00	Хаталтыг хурдасгагч бэлдмэл	-
3212	Будаг, пааландах будаг үйлдвэрлэхэд ашигладаг, шингэн буюу зуурмаг төлөв байдалтай, усан биш орчинд булингажуулсан нөсөө; хэвлэх (барлах) ялтас; жижиглэн худалдаалах сав, баглаа боодолтой будагч, өнгө оруулагч бодис	-
3213	Шахмал, олгойнцорт савласан, бортоглосон, лонхолсон, хайрцагласан буюу тэдгээртэй төстэй хэлбэр буюу савлагаатай мэргэжлийн зураач, оюутан, сонирхогч- будаг ба будгийн өнгийг тохируулагч ба тэдгээртэй төстэй бүтээгдэхүүн	-
3214	Шилний шаваас, ургамлын иш, мөчир зэргийг залган ургуулахад ашигладаг шаваас, давирхайт цемент, шавах зориулалтын бусад бэлдмэл; зураачийн шаваас; барилгын нүүрэн тал, дотор хана, шал, тааз зэргийн гадаргуугийн засал хийх галд тэсвэргүй бэлдмэл	-
3215	Өтгөрмөл буюу өтгөрмөл бус, хатуу төлөв байдалтай хэвлэлийн, бичгийн, зургийн бэх ба бусад бэх	-
Бүлэг 33	ЭФИРИЙН ТОС, ДАВИРХАЙН ҮНЭРТ ОХЬ, ҮНЭРТЭН, ГОО САЙХНЫ БУЮУ АРИУН ЦЭВРИЙН БЭЛДМЭЛ	-
Бүлэг 34	САВАН, ГАДАРГУУГИЙН ИДЭВХТ ОРГАНИК	

	БОДИС, УГААЛГЫН БЭЛДМЭЛ, ТОСОЛГООНЫ МАТЕРИАЛ, ХИЙМЭЛ БА БЭЛТГЭСЭН ЛАВ, ӨНГӨЛГӨӨ БУЮУ ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ БЭЛДМЭЛ, ЛАА БА ТҮҮНТЭЙ ТӨСТЭЙ ЗҮЙЛС, БАРИМЛЫН ШАВАР, “ШҮДНИЙ ХЭВНИЙ ЛАВ” БА ГӨЛТГӨНӨД СУУРИЛСАН ШҮДНИЙ БЭЛДМЭЛ	-
3501	Ээдэмцэр (казеин), казеинат ба ээдэмцрийн бусад уламжлал; ээдэмцэрийн цавуу	+
3502 90 90	Альбуминат ба бусад альбумины уламжлал	-
3503 00	Гадаргуугийн боловсруулалт хийсэн буюу хийгээгүй, хуудас хэлбэрийн желатин ба желатины уламжлал; загасны цавуу; Зүйл 3501-д заасан ээдэмцрийн цавуунаас бусад мал амьтны гаралтай бусад цавуу	-
3504 00 00	Пентон ба түүний уламжлал; бусад газар заагдаагүй уургийн бусад бодис ба тэдгээрийн уламжлал; арьс ширний хромжуулсан буюу хромжуулаагүй нунтаг	-
3505 10 50	Цардуул, эфиржүүлсэн эсвэл этержүүлсэн	-
3506	Бусад газар заагдаагүй бэлэн цавуу ба цавуулаг бодис; жижиглэн худалдаалах зорилгоор цэвэр жин нь 1кг-аас ихгүй байхаар савласан цавуу ба цавуулаг зүйлс	-
3507	Фермент ; бусад газар заагдаагүй ферментийн бэлдмэл	+
36-р Бүлэг	ТЭСРЭМТГИЙ БОДИС; ПИРОТЕХНИКИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН; ШҮДЭНЗ; ШАТАМХАЙ ХАЙЛШ; ЗАРИМ ТӨРЛИЙН ШАТАГЧ БЭЛДМЭЛ	-
37-р Бүлэг	ГЭРЭЛ ЗУРАГ БА КИНО ЗУРГИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ БАРАА	-
3801	Химийн бал чулуу; коллоид буюу хагас коллоид бал чулуу; бал чулуу буюу нүүрстөрөгчийн бусад хэлбэрт суурилсан, зуурмаг, гулдмай, хавтан буюу хагас боловсруулалтын хэлбэртэй бэлдмэл	-
3802	Идэвхжүүлсэн нүүрс; идэвхжүүлсэн байгалийн эрдэс бүтээгдэхүүнүүд; амьтны гаралтай хөө (боловсруулсан хөө орно)	+
3803 00 90	Цэвэршүүлсэн буюу цэвэршүүлээгүй талл тос, боловсруулаагүй тосноос бусад	-
3804 00	Модны зутангийн үйлдвэрлэлээс гардаг, өтгөрүүлсэн буюу өтгөрүүлээгүй, сахаргүйжүүлсэн буюу химийн боловсруулалт хийсэн үнсэн шүлт (лигниний сульфонат орно, гэхдээ Зүйл 3803-т заасан талл тос орохгүй)	-
3805	Шилмүүст мод нэрэх буюу боловсруулах явцад ялгарсан шингэн тосны давирхай ба боловсруулаагүй дипентен; сульфитын шингэн давирхай ба боловсруулаагүй бусад пара-цимол; альфа-терпинеолыг гол найрлага болгон агуулсан	-

	нарсны тос	
3806	Жилий ба давирхайн хүчил, түүний уламжлал; жилийн спирт ба жилийн тос; боловсруулалтаас ялгарсан нунжгай давирхай	-
3807 00	Модны давирхай; модны креозот; модны нафта; ургамлын шимэлдэг; шар айрагны шимэлдэг ба жилий, давирхайн хүчил буюу ургамлын шимэлдэг дээр суурилсан тэдгээртэй төстэй бэлдмэл	-
3808	Инсектицид, родентицид, фунгицид, гербицид, тариалангийн хортон өвчний эсрэг бэлдмэл, ургамлын өсөлтийг зохицуулагч, ариутгагч, халдваргүйжүүлэгч бэлдмэл ба жижиглэн худалдахаар савласан тэдгээртэй төстэй бүтээгдэхүүн	-
Өмнөх 3809	Будаг, заслын бодис бэлдмэл, будаг хурдан хатаагч буюу тогтоогч бодис, нэхмэл, цаас, арьс ширний болон тэдгээртэй төстэй үйлдвэрлэлд хэрэглэх, бусад газар заагдаагүй бусад бүтээгдэхүүн ба бэлдмэл 3809 10-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
3810	Металлын гадаргууг идүүлж цэвэрлэх бэлдмэл, төрөл бүрийн гагнуурын зориулалтын флюс ба туслах бэлдмэл; металл ба бусад материал агуулсан гагнуурын нунтаг ба зуурмаг; гагнуурын электрод буюу савх хийхэд гол буюу давхарга болгон хэрэглэх бэлдмэл	-
3811	Тэсрэлтээс хамгаалах, исэлдэлтийг сааруулах, нунжгайрлыг бууруулах, зууралдамтгай чанарыг ихэсгэгч, зэврэлтээс хамгаалах бэлдмэл ба эрдэс тос, түүнтэй адил зориулалтаар хэрэглэх бусад шингэнд хольдог нэмэлт бэлдмэл	-
3812	Хаймрын нунжгайрлыг хурдасгагч бодис; бусад газар заагдаагүй, хаймар буюу хуванцрыг зөөлрүүлэгч нэгдэл; исэлдэлтээс хамгаалах бэлдмэл ба хаймар буюу хуванцрыг тогтворжуулагч бусад нэгдэл	-
3813 00 00	Гал унтраагч бэлдмэл ба цэнэг; гал унтраагчид цэнэглэсэн бодис	-
3814	Бусад газар заагдаагүй органик нийлмэл уусгагч ба шингэрүүлэгч; будаг буюу лак арилгагч	-
3815	Бусад газар заагдаагүй, урвал өдөөгч, урвал хурдасгагч ба катализаторын бэлдмэл	-
3816 00 00	Галд тэсвэртэй цемент, зуурмаг, бетон ба бусад ижил төст бүтээгдэхүүн (Зүйл 3801-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад)	-
3817	Холимог алкилбензол ба холимог алкилнафталин (Зүйл 2707 ба 2902-т зааснаас бусад)	+
3819 00 00	Жингийн 70%-иас бага хэмжээний нефтийн тос буюу битумжсан эрдсээс гаргаж авсан тос	

	агуулсан буюу агуулаагүй тоормосны шингэн ба шингэн дамжуулгад хэрэглэдэг бусад шингэн	-
3820 00 00	Хөлдөлтөөс хамгаалах бэлдмэл ба мөсгүйжүүлэгч шингэн	-
3821 00 00	Бичил биетнийг өсгөвөрлөхөд зориулсан бэлтгэсэн тэжээлт орчин	-
Өмнөх 3823	Үйлдвэрлэлийн аргаар гаргасан монокарбоксил тосны хүчил; рафинацийн хүчиллэг тос; 3823 11 00, 3823 13 00 ба 3823 19-д зааснаас бусад	+
3823 11 00	Стеарины хүчил	-
3823 13 00	Талл тосны хүчил	-
3823 19	Бусад	-
Өмнөх 3824	Цутгамал хэв буюу тольт хийх зориулалтын холбогч бэлдмэл; бусад газар заагдаагүй химийн буюу түүнтэй төстэй үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн ба бэлдмэл (байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүний хольц агуулсан бүтээгдэхүүн орно)	-
3825	Бусад газар заагдаагүй химийн буюу түүнтэй төстэй үйлдвэрлэлийн хаягдал бүтээгдэхүүн; хотын хог хаягдал; бохир ус; энэ бүлгийн тайлбар 6-д заасан бусад хаягдал	+
3901	Анхдагч төлөвт байгаа этилений полимер	+
3902	Анхдагч төлөвт байгаа пропилены буюу бусад олефины полимер	+
3903	Анхдагч төлөвт байгаа стиролын полимер	+
3904	Анхдагч төлөвт байгаа винилхлорид буюу галогенжуулсан бусад олефины полимер	+
3905	Анхдагч төлөвт байгаа винилацетат ба винилийн бусад нийлмэл эфирийн полимер; анхдагч төлөвт байгаа винилийн бусад полимер	-
3906 10 00	Поли(метил метакрилат)	+
3906 90 60	Этилен болон төгсгөлийн бус карбоксилийн бүлгийг орлуулагч болгон агуулсан мономер бүхий, жингийнхээ 50% буюу түүнээс дээш хэсэгт метилийн акрилатыг агуулсан, цахиур шороотой хольсон буюу холиогүй метилийн акрилатын хам полимер	-
3906 90 90	Бусад	-
Өмнөх 3907	Анхдагч төлөвт байгаа полиацетал, бусад полиэфир болон эпоксидийн давирхай; анхдагч төлөвт байгаа поликарбонат, алкидийн давирхай, полиаллилийн эфир болон бусад полиэфир. 390710 00, 390760 ба 3907 99-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
3907 10 00	Полиацетал	+
3907 60	Поли (этилентерефталат)	+
3907 99	Ханаагүйгээс бусад полиэфир	+
3908	Анхдагч төлөвт байгаа полиамид	+
3909	Анхдагч төлөвт байгаа амины давирхай, фенолын	-

	давирхай болон полиуретан	
3909 00 00	Анхдагч төлөвт байгаа силикон	-
3911	Анхдагч төлөвт байгаа нефтийн давирхай, кумарон-индений давирхай, политерпен, полисульфид, полисульфон болон бусад газар заагдаагүй энэ бүлгийн тайлбар 3-т дурьдсан бусад бүтээгдэхүүн	-
3912	Анхдагч төлөвт байгаа, бусад газар заагдаагүй целлюлоз болон түүний химийн уламжлал	-
3913	Анхдагч төлөвт байгаа, бусад газар заагдаагүй, байгалийн полимер ба химийн хувиргалттай байгалийн политер	-
3914 00 00	Анхдагч төлөвт байгаа, Зүйл 3901-3913-т дурьдсан полимерт суурилсан ион солилцогч	-
3915	Хуванцрын хаягдал, захлаас, өөдөс	-
3916	Гадаргуугийн боловсруулалт хийгдсэн буюу хийгдээгүй, гэхдээ бусад аргаар боловсруулаагүй, гулдмай, савх хэлбэрт ба хэлбэржүүлсэн хуванцар ба 1 мм-ээс илүү хөндлөн огтлол бүхий хуванцар дан мяндас	-
3917	Хуванцар гуурс, хоолой, шланг, тэдгээрийн холбоос	-
3918	Хуйлаастай буюу хавтгай хэлбэрийн, өөрөө наалддаг буюу наалддаггүй, хуванцраар хийсэн шалны бүрээс; энэ бүлгийн тайлбар 9-д тодорхойлогдсон, хуванцраар хийсэн хана, таазны бүрээс	-
3919	Хуйлсан буюу хуйлаагүй, өөрөө наалддаг хавтан, хуудас, хальс, ялтас, тууз болон бусад хавтгай хэлбэртэй хуванцар	-
3920	Бэхжүүлээгүй, үелүүлж давхарлаагүй, бусад материалаар арлаж хослоогүй, торлог бус хуванцраар хийсэн бусад хавтан, хуудас, хальс, ялтас, тууз	+
Өмнөх 3921	Хуванцраар хийсэн бусад хавтан, хуудас, хальс, фолга болон тууз. 3921 90 19-д зааснаас бусад	-
3921 90 19	Торлог хуванцраас бусад хуванцраар хийсэн ба нугалаастай хавтан, хуудаснаас бусад полиэфирээр хийсэн хавтан, хуудас, хальс, ялтас болон тууз	+
3922	Хуванцар ванн, шүршүүрт ванн, тосгуур, биде, жорлон, жорлонгийн суултуур ба таг, жорлонгийн усны сав болон тэдгээртэй төстэй сантехникийн зориулалттай зүйлс	-
Өмнөх 3923	Хуванцраар хийсэн, барааг зөөвөрлөхөд буюу савлаж бооход зориулагдсан бүтээгдэхүүн; хуванцар бөглөө, таглаа ба бусад хаалт. 3923 21 00-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
3923 21 00	Этилийн полимерийн шуудай болон уут (үүнд	+

	конус хэлбэртэй орно)	
3924	Хоол, гал тогоо, бусад гэр ахуйн хуванцар эдлэл ба ариун цэврийн өрөөний хуванцар эдлэл	-
3925	Бусад газар заагдаагүй, барилгын зориулалттай хуванцраар хийсэн эдлэл	-
3926	Хуванцраар хийсэн бусад эдлэл болон Зүйл 3901-3914-т заасан бусад материалаар хийсэн эдлэл	-
Өмнөх Бүлэг 40	ХАЙМАР (КАУЧУК) БА ХАЙМРАН ЭДЛЭЛ Зүйл 4010-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
4010	Хүхэржүүлсэн хаймраар хийсэн, дамжуулагч буюу зөөгч цувуур (конвейер)-ын тууз, бүслүүр (ремень)	+
Өмнөх 4104	Үхэр (Одос үхэр орно) буюу адууны идээлсэн буюу идээлж-хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хулдаас) буюу зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсгүй шир, 4104 41 19 ба 4104 49 19-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
Өмнөх 4106 31 4106 32	Бусад мал, амьтдын идээлсэн буюу идээлж-хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хулдаас) буюу зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үс ноосгүй арьс шир, 4106 31 10-д зааснаас бусад	-
4107	Үхэр (одос үхэр орно) буюу адууны идээлэх буюу идээлж-хатаах боловсруулалт хийсний дараа цаашдын боловсруулалт хийсэн (элдэж зөөлрүүлсэн савхи орно), үсгүй, хавтгайгаар зүссэн (хулдаас) буюу зүсээгүй (бүтэн), Зүйл 4114-т зааснаас бусад савхи Идээлэх идээлж-хатаах боловсруулалт хийсний дараа цаашдын боловсруулалт хийсэн савхи (элдэж-зөөлрүүлсэн савхи орно)	+
4112 00 00	Хонь буюу хурганы үс ноосгүй, хавтгайгаар (зүссэн) буюу зүсээгүй (бүтэн), Зүйл 4114-д зааснаас бусад савхи	+
4113 10 00	Ямаа буюу ишигний үс ноосгүй, хавтгайгаар (зүссэн) буюу зүсээгүй (бүтэн), Зүйл 4114-д зааснаас бусад савхи	+
4113 20 00	Гахайн	-
4113 30 00	Хэвлээр явагч амьтдын	-
4113 90 00	Бусад	-
4114	Илгэн савхи (хиймэл илгэн савхи орно); лактсан савхи ба лактсан бүрмэл савхи; металлжуулсан савхи	+
4115 10 00	Савхи буюу савхины ширхэг дээр суурилсан хавтгай, хуудас буюу тууз хэлбэрийн хиймэл савхи, (хуйлмал буюу хуйлмал биш)	+
4201 00 00	Мал, амьтны суран эдлэл ба тоног хэрэгсэл (жолоо, цулбуур, олонцог, хошуувч, эмээлийн хэрэгсэл, богц, нэмнээ болон тэдгээртэй төстэй зүйлс)	-

4202	Авдар, чемодан, эмэгтэй хүний гоо сайхны хэрэгслийн жижиг цүнх, үүргэвч, портфель, сурагчийн цүнх, нүдний шилний гэр, дурангийн гэр, гэрэл зургийн буюу кино зургийн аппаратын гэр, хөгжмийн зэмсгийн гэр, бууны гэр, богц ба бусад төстэй уут сав; жинхэнэ буюу хиймэл савхи, хуудсан хуванцар, нэхмэл материал, хүхэржүүлсэн мяндас буюу картооноор хийсэн, эсвэл эдгээр материал буу цаасаар бүхэлд нь буюу ихэнх хэсгийг бүрсэн аяны цүнх, хүнс буюу ундааны тусгаарлагчтай цүнх, ариун цэврийн цүнх, эвхэгддэг уут, гар цүнх, дэлгүүрийн тор, хэтэвч, түрийвч, газрын зургийн уут цүнх, янжуурын сав, тамхины уут-цүнх, багажийн цүнх, биеийн тамирын цүнх, лонхны уут, гоёлын үнэт зүйлсийн хайрцаг, оо энгэсэгний хайрцаг, хутганы гэр	+
4203	Савхи, хиймэл савхиар хийсэн хувцас ба хувцасны тоног хэрэгсэл	+
4204 00	Машин техник, тоног төхөөрөмж буюу бусад техникийн зориулалттай жинхэнэ буюу хиймэл савхи, ширэн зүйлс	-
4205 00 00	Савхи, шир буюу хиймэл савхи, ширэн бусад зүйлс	-
4206	Өлөн гэдсээр хийсэн зүйлс (төөлүүр хорхойн торгон ээрмэлээс бусад), шар үхрийн ходоодны хальс, цөс болон шөрмөсөөр хийсэн зүйлс	-
43-р Бүлэг	ҮСЛЭГ АРС БА ХИЙМЭЛ ҮСЛЭГ АРС; ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ	-
4407	Уртын дагуу хөрөөдсөн буюу цуулсан, зүссэн буюу захалсан, харуулдсан буюу харуулдаагүй, зүлгэсэн буюу зүлгээгүй, залгасан буюу залгаагүй, зузаан нь 6 мм-ээс их байх мод	-
4408	Фанер хийх зориулалтын хуудас (наамал модон хавтанг зорж гаргаж авсан хуудас орно), (наамал фанер буюу түүнтэй төстэй бусад давхарласан наамал мод хийх зориулалтын хуудас болон уртын дагуу хөрөөдсөн, зүссэн буюу захалсан бусад мод, харуулдсан буюу харуулдаагүй, зүлгэсэн буюу зүлгээгүй, зүйж залгасан буюу залгаагүй зузаан нь 6 мм-ээс ихгүй байх бусад мод)	-
4410	Модон буюу бусад модлог материалан, давирхай буюу бусад органик наалдуулагч бодис шингээсэн буюу шингээгээгүй зоргодсон хавтан ба түүнтэй төстэй хавтан (жишээ нь; тууш нимгэн давхаргатай хавтан ба сарампай хавтан орно)	+
4411	Мод буюу бусад модлог материалан эслэг хавтан (давирхай буюу бусад органик бодисоор бэхжүүлсэн буюу бэхжүүлээгүй)	+

4412	Фанер, хуулга наасан хавтан ба давхарлаж наасан адил төстэй модон материал	+
4414 00 10	Уран зураг, гэрэл зураг, толины модон жааз буюу энэ бүлгийн тайлбар 2-т заасан халуун орны модоор хийсэн адил төстэй зүйлс	-
4415	Модон авдар, хайрцаг, дамар ба ижил төстэй модон сав; цахилгаан утасны модон дамар; тавиур, бараа ачих, буулгах, хураах зориулалтын модон тавиур; тавиурын хашлага	-
4418 10 4418 30 10	Барилгын дархны модон эдлэл, хөндий, хавтан, зүймэл модон шал (нийлүүлсэн), хавтан, дээврийн ба бусад савх мод	+
4418 20 10	Энэ бүлгийн тайлбар 2-т заасан халуун орны модоор хийсэн хаалга, хаалганы хүрээ мод, босго	+
4420 10 11 4420 90 10 4420 90 91	Гар урлалын ба шигтгээт модон зүйлс; гоёл чимэглэлийн зүйлсийн жижиг модон хайрцаг, хутганы модон хайрцаг ба адил төст зүйлс; модоор хийсэн хүн хөшөө ба бусад чимэглэлийн зүйлс; 94-р бүлэгт хамрагдаагүй бусад модон эдлэл	+
4421 90 91	Эслэг хавтангаас бусад модон эдлэл	-
Өмнөх 45-р Бүлэг	ҮЙС БА ҮЙСЭН ЭДЛЭЛ, Зүйл 4503-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	-
4503	Үйсэн эдлэл	+
46-р Бүлэг	СҮРЭЛ, СИЙРС БУЮУ БУСАД СҮЛЖИХ МАТЕРИАЛААР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ; САГСАН ЗҮЙЛС БА СҮЛЖЭЭСЭН БУСАД ЭДЛЭЛ	+
50-р Бүлэг	ТОРГО	+
Өмнөх 51-р Бүлэг	НООС, МАЛ, АМЬТНЫ НАРИЙН БУЮУ БҮДҮҮН ҮС, НООС, ХЯЛГАС, АДУУНЫ ХЯЛГАСАН ЭЭРМЭЛ, ТЭДГЭЭРИЙН НЭХМЭЛ ДААВУУ, Зүйл 5105-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад,	+
52-р Бүлэг	ХӨВӨН	+
53-р Бүлэг	УРГАМЛЫН ГАРАЛТАЙ НЭХМЭЛИЙН БУСАД ШИРХЭГ; ЦААСАН ЭЭРМЭЛ, ТҮҮГЭЭР НЭХСЭН ДААВУУ	+
54-р Бүлэг	ХИМИЙН МЯНДАС	+
55-р Бүлэг	ХИМИЙН ШТАПЕЛЬ МЯНДАС	+
56-р Бүлэг	ЗУЛМАЛ ХӨВӨН, ЭСГИЙ БА НЭХЭЭСГҮЙ МАТЕРИАЛ, ӨВӨРМӨЦ ЭЭРМЭЛ; ОЛС, ООСОР, ДЭЭС ТАТЛАГА БА ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС	+
57-р Бүлэг	ХИВС БА БУСАД НЭХМЭЛ ДЭВСГЭР	+
58-р Бүлэг	ӨВӨРМӨЦ НЭХЭЭСТЭЙ ДААВУУ; ШИВСЭН ҮСТЭЙ ДААВУУ; ТОРОН НЭХМЭЛ; АРАВЧНЫ МАТЕРИАЛ, ГОЁЛЫН НЭХМЭЛ; ХАТГАМАЛ	+
59-р Бүлэг	НЭВЧҮҮЛСЭН, ХУЧСАН, БҮРСЭН, ҮЕЛҮҮЛСЭН, НЭХМЭЛ ДААВУУ; ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ТЕХНИКИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ НЭХМЭЛ ЭДЛЭЛ	+

60-р Бүлэг	МАШИНЫ БОЛОН ГАР СҮЛЖМЭЛ ДААВУУ	+
61-р Бүлэг	СҮЛЖМЭЛ ХУВЦАС БА ХУВЦАСНЫ СҮЛЖМЭЛ ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ	+
62-р Бүлэг	ОЁМОЛ ХУВЦАС БА ХУВЦАСНЫ ОЁМОЛ ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ	+
63-р Бүлэг	БУСАД НЭХМЭЛ БЭЛЭН ЭДЛЭЛ; ИЖ БҮРДЭЛ; ХУУЧИН ХУВЦАС БА ХУУЧИН НЭХМЭЛ ЭДЛЭЛ; ХАЯГДАЛ ДААВУУ	+
64-р Бүлэг	ГУТАЛ, САЛДАГ ТҮРИЙ БОЛОН ТҮҮНТЭЙ ТӨСТЭЙ ЗҮЙЛС; ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ	+
65-р Бүлэг	МАЛГАЙ, МАЛГАЙНЫ ЭД АНГИ	-
66-р Бүлэг	ШҮХЭР, НАРНЫ ХАЛХАВЧ, ТАЯГ, ТУЛГУУР, ШИЛБҮҮР, ТАШУУР БОЛОН ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ	+
67-р Бүлэг	БОЛОВСРУУЛСАН ӨД, НООЛУУР, ТЭДГЭЭРТЭЙ ХАМТ ХИЙСЭН ЗҮЙЛС, ХИЙМЭЛ ЦЭЦЭГ, ХҮНИЙ ҮСЭЭР ХИЙСЭН ЗЙҮЛС	-
68-р Бүлэг	ЧУЛУУ, ГӨЛТГӨНӨ, ЦЕМЕНТ, ШӨРМӨСӨН ЧУЛУУ, ГЯЛТГАНУУР БУЮУ ТЭДГЭЭРТЭЙ ТӨСТЭЙ МАТЕРИАЛААР ХИЙСЭН ЗҮЙЛС	-
69-р Бүлэг	КЕРАМИК ЭДЛЭЛ	+
70-р Бүлэг	ШИЛ БА ШИЛЭН ЭДЛЭЛ	+
7113	Үнэт металл буюу үнэт металлан бүрмэл жирийн металлаар хийсэн гоёлын зүйлс, тэдгээрийн жижиг хэсэг	-
7114	Үнэт металл буюу үнэт металлаар бүрсэн жирийн металлан алт, мөнгөн эдлэл, тэдгээрийн хэсэг	-
7115 90	Утсан ба тор хэлбэртэй цагаан алтан бүрмэл катализатроос бусад үнэт металл буюу үнэт металлан бүрмэл, жирийн металлаар хийсэн бусад эдлэл	-
7116 20 19	Бусад	-
7116 20 90	Бүтнээрээ жинхэнэ буюу таримал сувд, үнэт буюу хагас үнэт чулуун зүйлсээс (байгалийн нийлэг буюу сэргээн засварласан) бусад	-
7117	Дуураймал гоёл чимэглэлийн зүйлс	+
7202	Төмрийн хайлш	+
73-Р Бүлэг	ТӨМӨР БУЮУ ГАНГААР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ	-
74-р Бүлэг	ЗЭС БА ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ	+
7505 12 00	Никелийн хайлшаар хийсэн цулдан, туйван ба огтолбор	-
7505 22 00	Никелийн хайлшаар хийсэн утас	-
7506 20 00	Никелийн хайлшаар хийсэн нимгэн хуудас, хавтан, тууз болон ялтас	-
7507 20 00	Хоолойн никел холбоос	-
Өмнөх 76-р Бүлэг	ХӨНГӨН ЦАГААН БА ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ. Зүйл 7601-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
Өмнөх 78-р Бүлэг	ХАР ТУГАЛГА БА ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ. Зүйл 7801-д заагдсан бүтээгдэхүүнээс бусад	+

Өмнөх 79-р Бүлэг	ЦАЙР БА ТҮҮГЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ. Зүйл 7901 ба 7903-д заасан бүтээгдэхүүнээс бусад	+
Өмнөх 81-р Бүлэг	ҮНДСЭН МЕТАЛЛ; МЕТАЛЛКЕРАМИК, ТЭДГЭЭРЭЭГ ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ, 8101 10 00, 8101 94 00, 8102 10 00, 8102 94 00, 8104 11 00, 8104 19 00, 8107 20 00, 8108 20 00, 8108 30 00, 8109 20 00, 8110 10 00, 8112 21 90, 8112 30 20, 8112 51 00, 8112 59 00, 8112 92 ба 8113 00 20-д зааснаас бусад	+
82-р Бүлэг	ҮНДСЭН МЕТАЛЛААР ХИЙСЭН БАГАЖ, ХЭРЭГСЭЛ, ОГТЛОГЧ, ХАЛБАГА, СЭРЭЭ; ТЭДГЭЭРИЙН ҮНДСЭН МЕТАЛЛААР ХИЙСЭН ЭД ХЭСЭГ	+
83-р Бүлэг	ҮНДСЭН МЕТАЛЛААР ХИЙСЭН ТӨРӨЛ БҮРИЙН ЭДЛЭЛ	+
Өмнөх 84-р Бүлэг	ЦӨМИЙН РЕАКТОР, УУРЫН ТОГОО, МАШИН БА МЕХАНИК ТӨХӨӨРӨМЖ, ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ. 8401 10 00 БА 8407 21 10-Д ЗААСАН БАРААНААС БУСАД	-
8401 10 00	Цөмийн реактор	+
8407 21 10	Багтаамж нь 325 кб.см-ээс ихгүй хөлөг онгоцны хөдөлгүүр, дүүжин мотор	+
Өмнөх 85-р Бүлэг	ЦАХИЛГААН МАШИН, ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ, ХЭРЭГСЭЛ БОЛОН ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ; ДУУ БИЧИХ, СЭРГЭЭХ ТӨХӨӨРӨМЖ, ТЕЛЕВИЗИЙН ДҮРС, ДУУ БИЧИХ БА СЭРГЭЭХ ТӨХӨӨРӨМЖ, ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ, ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ. 8516 50 00, 8519, 8520 32 99, 8520 39 90, 8520 39 90, 8521, 8525, 8527, 8528 12, 8528 21-8528 30, 8529, 8540 11 ба 8540 12-д зааснаас бусад	-
8516 50 00	Бичил догионы зуух	+
8519	Пянз тоглуулагч, электрофон, хуурцагт тоглуулагч ба бичлэг хийдэггүй, дуу авиа сэргээгч бусад төхөөрөмж	+
8520 32 99	Хуурцагт магнитофоноос бусад тоон үзүүлэлттэй аудио тоглуулагч	+
8520 39 90	Магнитофон болон дуу авиаг 19 см/сек-ийн дан хурдаар, эсвэл 19 см/сек буюу түүнээс бага байх хэд хэдэн хурдаар бичих буюу сэргээх боломжтой дуу авиа бичлэгийн бусад төхөөрөмж (катушкаатай соронзон тууз хэрэглэдгээс бусад)	+
8521	Дүрс бичигч болон сэргээгч төхөөрөмж (тюнертэй буюу тюнергүй)	+
8525	Радио телефон, радио телеграф, радио өргөн нэвтрүүлэг буюу телевизийн (хүлээн авах, дуу бичих буюу сэргээх төхөөрөмжтэй буюу төхөөрөмжгүй) дамжуулах төхөөрөмжүүд; телевизийн камер; дуугүй дүрс бичлэгийн камер	+

	ба дүрс бичлэг тоглуулагч бусад камер	
8527	Радио телефон, радио телеграф, радио өргөн нэвтрүүлэг хүлээн авах төхөөрөмж, (нэг корпуст хамт суурилуулсан буюу суурилуулаагүй, дуу бичих буюу сэргээх төхөөрөмжтэй, эсвэл цагийн механизмтай)	+
Өмнөх 8528	Радио нэвтрүүлэг хүлээн авагч, дуу, дүрс бичлэгийн болон сэргээгч аппарат хэрэгсэлтэй буюу хэрэгсэлгүй, телевизийн нэвтрүүлэг хүлээн авах аппарат, 8528 13 00-д заасан бараанаас бусад; видео монитор ба видео проектор	+
8529	Зүйл 8525-8528-д заасан аппаратад дагнан буюу зонхилон хэрэглэгддэг эд анги	+
8540 11 8540 12 00	Телевизийн дүрсний электрон цацрагт хоолой, видео монитормын электрон цацрагт хоолой	+
86-р Бүлэг	ТӨМӨР ЗАМЫН БУЮУ ТРАМВАЙН ЗҮТГҮҮР, ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮН БОЛОН ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ; ТӨМӨР ЗАМ БУЮУ ТРАМВАЙН ЗАМЫН ХЭРЭГСЭЛ, ТӨХӨӨРӨМЖ БОЛОН ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ; БҮХ ТӨРЛИЙН МЕХАНИК (ЦАХИЛГААН МЕХАНИК) ЗАМЫН ДОХИОЛЛЫН ТӨХӨӨРӨМЖ	-
8701	Трактор (Зүйл 8709-д зааснаас бусад)	-
8702	Арав буюу түүнээс дээш хүн (жолоочийг оруулаад) тээвэрлэх зориулалттай моторт тээврийн хэрэгсэл	+
8703	Хөнгөн тэрэг, гол төлөв хүн тээвэрлэх зориулалтаар зохион бүтээгдсэн буюу моторт тээврийн хэрэгсэл (Зүйл 8702-т зааснаас бусад), авто-фургон болон уралдааны автомашин	+
8704	Ачаа бараа тээвэрлэх, моторт тээврийн хэрэгсэл	+
8705	Хүн буюу ачаа тээвэрлэхэд зориулсан тээврийн хэрэгслээс бусад тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл (жишээ нь: техникийн тусламж үзүүлэх машин, автокран, гал унтраах машин, бетон зуурмаг холих (тээвэрлэх) машин, зам цэвэрлэх машин, ус шүрших машин, явуулын цех, явуулын рентген төхөөрөмжийн нэгж)	+
8706 00	Зүйл 8701-8705-д хамаарах моторт тээврийн хэрэгсэлд зориулан хийгдсэн хөдөлгүүр бүхий шассе	+
8707	Зүйл 8701-8705-д хамаарах моторт тээврийн хэрэгсэлд зориулагдсан кузов (үүнд бүхээг орно)	+
8708	Зүйл 8701-8705-д хамаарах моторт тээврийн хэрэгслийн эд анги, тоног хэрэгсэл	+
8709	Үйлдвэр, агуулах, усан онгоцны засварын газар, нисэх онгоцны буудалд богино зайд ачаа бараа тээвэрлэх хэрэгслийн төрлийн, ачаа өргөх, зөөх хэрэгслээр тоноглогдоогүй, өөрөө явдаг ажлын тэрэг; төмөр замын буудлын тавцан, талбайд	+

	ашигладаг трактор; дээр заасан тээврийн хэрэгслийн эд анги	
8710 00 00	Зэвсэг суурилуулсан буюу суурилуулаагүй танк болон бусад хуягласан моторт тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	-
8711	Шаахайтай буюу шаахайгүй мотоцикл (мопед орно) болон туслах хөдөлгүүрээр тоноглогдсон дугуйт тэрэг; мотоциклын шаахай	+
8712 00	Моторгүй хоёр дугуйт болон бусад унадаг дугуй (ачаа бараа хүргэх гурван дугуйт орно)	+
8714	Зүйл 8711-8713-т хамаарах тээврийн хэрэгслийн эд анги, тоног хэрэгсэл	+
8715 00	Хүүхдийн тэрэг, түүний эд анги	-
8716	Чиргүүл, хагас чиргүүл; механик аргаар явдаггүй бусад тээврийн хэрэгсэл; тэдгээрийн эд анги	-
88-р Бүлэг	АГААРЫН ХӨЛӨГ, САНСРЫН ХӨЛӨГ БОЛОН ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ	-
89-р Бүлэг	ХӨЛӨГ ОНГОЦ, ЗАВЬ БОЛОН ХӨВӨГЧ БАЙГУУЛАМЖ	-
90-р Бүлэг	ОПТИК, ГЭРЭЛ ЗУРАГ, КИНО ЗУРАГ, ХЭМЖҮҮР, ХЯНАЛТ, НАРИЙВЧЛАЛ, ЭМНЭЛЭГ БУЮУ МЭС ЗАСЛЫН БАГАЖ БА АППАРАТ, ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ БА ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ	+
91-р Бүлэг	ЦАГ, БУГУЙН ЦАГ, ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ	+
92-р Бүлэг	ХӨГЖМИЙН ЗЭМСЭГ, ТҮҮНИЙ ЭД АНГИ БОЛОН ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ	-
Өмнөх 94-р Бүлэг	ТАВИЛГА; ОР ДЭРНИЙ ЗӨӨЛӨН ЭДЛЭЛ, МАТРАЦ, МАТРАЦНЫ ТУЛГУУР, ЗӨӨЛӨВЧ БА ТЭДГЭЭРТЭЙ ТӨСТЭЙ, ГЭР АХУЙН ЧИХМЭЛ ЗӨӨЛӨН ЭДЛЭЛ; БУСАД ГАЗАР ЗААГДААГҮЙ ГЭРЭЛТҮҮЛЭГЧ, ГЭРЭЛТҮҮЛЭХ ХЭРЭГСЭЛ; ГЭРЛЭН ХАЯГ, ГЭРЛЭН САМБАР БА ТЭДГЭЭРТЭЙ ТӨСТЭЙ ЗҮЙЛС; БАРИЛГЫН УГСАРМАЛ ХИЙЦ. Зүйл 9405-д заасан бараанаас бусад	-
9405	Бусад газар заагдаагүй гэрэлтүүлэгч ба гэрэлтүүлгийн хэрэгсэл, прожектор, театрын прожектор, тэдгээрийн эд анги; байнгын гэрлэн хангамжтай гэрлэн хаяг, гэрлэн самбар ба тэдгээртэй төстэй зүйлс, тэдгээрийн бусад газар заагдаагүй эд анги	+
Өмнөх Бүлэг 95	ТОГЛООМ, НААДГАЙ БА СПОРТЫН ХЭРЭГСЭЛ; ТЭДГЭЭРИЙН ЭД АНГИ БА ТОНОГ ХЭРЭГСЭЛ, Зүйл 9503-т зааснаас бусад	-
9503	Бусад тоглоом; овор хэмжээ ("масштаб")-г нь багагасан загвар буюу түүнтэй төстэй, зугаа цэнгээний хөдөлгөөнт буюу хөдөлгөөнт биш загвар; бүх төрлийн оньсон тоглоом	+
96-Р БҮЛЭГ	АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨРӨЛ БҮРИЙН БАРАА	-

ХАВСРАЛТ III

9 дүгээр зүйлд заасан конвенцууд

А ХЭСЭГ

Хүний эрх, хөдөлмөрийн эрхийн тухай НҮБ, ОУХБ-ын гол конвенцууд

1. Иргэний болон улс төрийн эрхийн тухай олон улсын гэрээ
2. Эдийн засаг, нийгэм, соёлын эрхийн тухай олон улсын гэрээ
3. Арьсны өнгөөр ялгаварлан гадуурхах үзлийн бүх хэлбэрийг устгах тухай олон улсын конвенци
4. Эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенци
5. Эрүүдэн шүүх болон бусад хэлбэрээр хэрцгий, хүнлэг бус буюу хүний нэр төрийг доромжлон харьцаж шийтгэхийн эсрэг конвенци
6. Хүүхдийн эрхийн тухай конвенци
7. Төрлөөр устгах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай, тийм хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэн цээрлүүлэх тухай конвенци
8. Ажилд авах насны доод хязгаарын тухай конвенци (138)
9. Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийг хориглох болон нэн даруй устгах тухай конвенци (182)
10. Албадан хөдөлмөрийг устгах тухай конвенци (105)
11. Албадан ба заавал хийлгэх хөдөлмөрийн тухай конвенци (29)
12. Адил хөдөлмөр эрхэлж байгаа эрэгтэй, эмэгтэйчүүдэд тэгш шан хөлс олгох тухай конвенци (100)
13. Ажил хөдөлмөр эрхлэх талаар ялгаварлан гадуурлан гадуурхах үзлийн тухай конвенци (111)
14. Чөлөөтэй эвлэлдэн нэгдэх болон байгууллага байгуулах эрхийг хамгаалах тухай конвенци (87)
15. Зохион байгуулах эрх ба хамтын хэлэлцээний тухай конвенци (98)
16. Аппартеидын гэмт хэргийг таслан зогсоох, тийм гэмт хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэн цээрлүүлэх тухай олон улсын конвенци

Б ХЭСЭГ

Байгаль орчин, засаглалын зарчмын тухай конвенцууд

17. Озоны давхаргад сөрөг нөлөө үзүүлэх бодисын тухай Монреалын протокол
18. Аюултай хог хаягдлыг хил дамжуулан тээвэрлэх, зайлуулахад хяналт тавих тухай Базелын конвенци
19. Удаан задардаг органик бохирдуулагчийн тухай Стокхолмын конвенци
20. Зэрлэг амьтад, ургамлын ховордсон зүйлийг олон улсын хэмжээнд худалдаалах тухай конвенци
21. Биологийн төрөл зүйлийн тухай конвенци
22. Био аюулгүй байдлын тухай Картагений протокол
23. Уур амьсгалын өөрчлөлтийн тухай НҮБ-ын ерөнхий конвенцийн Киотогийн протокол
24. Мансууруулах бодисын тухай НҮБ-ын конвенци (1961)
25. Сэтгэцэд нөлөөт бодисын тухай НҮБ-ын конвенци (1971)
26. Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх тухай НҮБ-ын конвенци
27. Авилгалын эсрэг НҮБ-ын конвенци (Мексик)